

HERFST 2013 - GRATIS

PENZINE

PAJOTTENLAND EN ZENNEVALLEI MAGAZINE

GRATIS

Penzie

Penzie tuft door het Pajottenland en Zennevallei op zijn scooter. Hij brengt je op de hoogte van alle nieuwtjes uit je buurt.

Leeslust	9	Durf	35
Kracht	40	Vuil	8
Lief	20	Kennis	80

↑ **EXCLUSIEVE** ↑
BIBTROLLIEKAART

GEWORTELD IN JE STREEK!

MET UIT-AGENDA & WEDSTRIJD

OUDE KIEKJES

HEERLIJKE HERFSTGERECHTEN

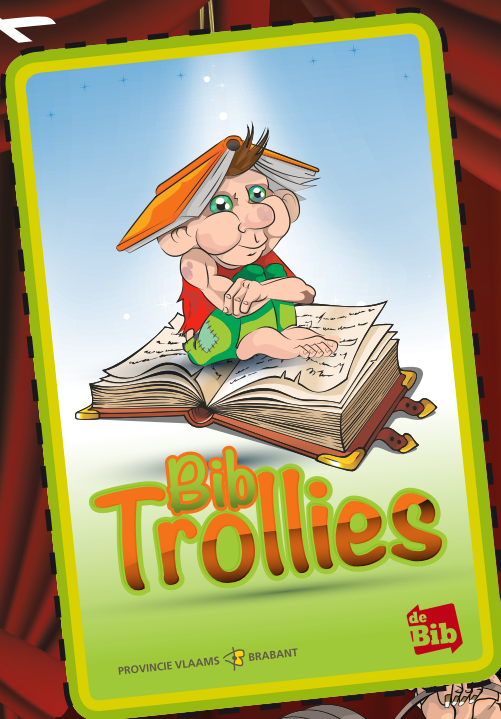
BINNENGLUREN IN PRIVETUINEN

BUITENEXPO 'IN BETWEEN'

KUNST EN MOERAS IN DROGENBOS

Pajottenland
& Zennevallei

Bib Trollies

02

WE ZIJN TERUG...

met veeeel nieuwe vriendjes!

In oktober strijken de Bibtrollies weer neer in de bibliotheek. Kleine, grappige wezentjes met een bijzondere eigenschap: ze zijn dol op boeken. Dit jaar hebben ze heel wat nieuwe vriendjes meegebracht. Wie van 1 oktober tot 30 maart (einde jeugdboekenweek) boeken komt uitlenen in de bibliotheek, krijgt telkens nieuwe Bibtrolliekaarten. Je kan ze zelf allemaal verzamelen en waarom ook niet samen met heel je klas?

Op woensdag 2 oktober om 19u worden in de Westrand, Kamerijklaan 46 te 1700 Dilbeek de winnaars bekend gemaakt van de wedstrijd 'Ontwerp je eigen Bibtrollie' en worden de nieuwe Trollies voorgesteld.

Je vindt de Bibtrollies in de bibliotheek van Affligem, Beersel, Dilbeek, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Liedekerke, Pepingen, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw en Ternat.

PROVINCIE VLAAMS BRABANT

de Bib
Bibliotheken
Pajottenland
Zennevallei

WORTELS IN DE REGIO

Of we het nu willen of niet, de herfst is begonnen en de bladeren vallen weer van de bomen. Toch is het niet om die reden dat een boom onze cover siert. Neen, deze PenZine heeft geen bladen verloren maar was in tegenstelling net makkelijk te vullen met heel wat b(l)oeiends.

Waarom die houten knar daar dan vanvoor? Wel, deze boom is geworteld in zijn streek net als jij! Energie vindt hij in de rijke en gevarieerde grond. Een regen van culturele activiteiten maakt dat hij groeit. Een zuivere lucht met aandacht voor natuur en milieu houden hem gezond. Had je jezelf nog niet herkend? Kijk dan nog wat dieper in zijn ogen en dan zal je het wel geloven!

Hebben je wortels hier altijd al in de aarde gewroet? Of ben je (misschien al meerdere malen) verpot geweest? Het maakt niet uit! Eens in Pajottenland & Zennevallei aanbeland, geraak je geworteld in de streek! Waarheen die wortels dan wel groeien moeten? PenZine toont je deze herst en winter alvast de weg...

COLOFON

PenZine verschijnt drie keer per jaar op initiatief van Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei, Toerisme Pajottenland en Zennevallei, Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei en Pajottenland+.
Verspreiding op 30.000 ex in de gemeenten: Affligem, Bever, Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Pepingen, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat

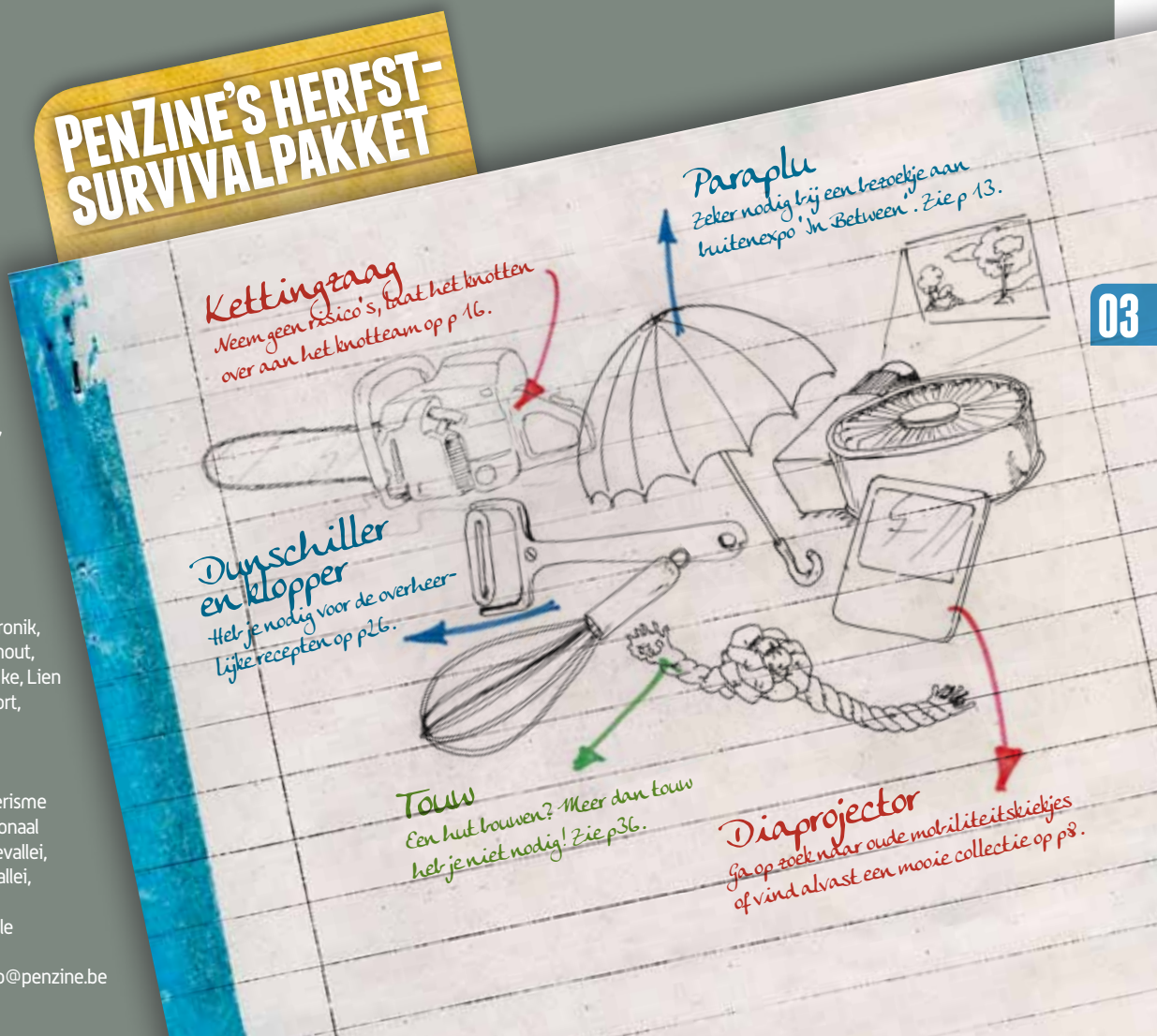
Redactie: Alwin Loeckx, Carljijn Fronik, Jos Huwaert, Karen Van Buggenhout, Koen Demarsin, Kristien Van Hecke, Lien Standaert, Tim Guily, Manu De Cort, Filip Verhaegen

Meer info over adverteren:

Johan Vencken, 0477 56 85 01
Verantwoordelijke uitgever: Toerisme Pajottenland & Zennevallei, Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei, Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei, Pajottenland+
Vormgeving en druk: PuPiL - Halle

PenZine - www.penzine.be - info@penzine.be
T: 02 356 42 59

PENZINE'S HERFST-SURVIVALPAKKET

PENZINIES

KORT NIEUWS UIT UW STREEK

GEZOCHT: ENQUETEURS

Het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei start, samen met Toerisme Vlaams-Brabant, met de uitbouw van een monitoringsysteem om het aantal wandelaars op het wandelnetwerk Pajottenland te meten. Heb je zin om bij te dragen aan dit onderzoek door gedurende een aantal dagen mensen op het wandelnetwerk in Gooik, Lennik, Pepingen en Roosdaal te enquêteren? Laat het ons weten! De enquête loopt één jaar en start begin oktober 2013. U krijgt hiervoor een vrijwilligersvergoeding en een gratis wandelkaart van het vernieuwde wandelnetwerk.

Interesse?

Stuur een mailtje met uw gegevens naar inge@pajot-zenne.be en laat haar weten in welke gemeente(n) je enquêtes kan afnemen. Het Regionaal Landschap zal je vervolgens contacteren met meer uitleg over de praktische details.

VERHALEN VAN HET PAJOTTENLAND

Koenraad Tinel & Stefan Brijs
Verhalen van het Pajottenland

Al meer dan een halve eeuw woont en werkt tekenaar en rasverteller Koenraad Tinel in het Pajottenland, waar in de kleine dorpen een karakteristieke mengeling van koppigheid en bijgeloof, van achterdocht en Bruegeliaanse gulheid heerst.

Voor zijn tekeningen in 'Verhalen van het Pajottenland' liet Tinel zich inspireren door kleurrijke figuren uit zijn omgeving: de postbode, de boer met zijn varkensbeer, de tuinman zonder benen...

De bevriende auteur Stefan Brijs luisterde naar de indringende, vaak komische en tegelijkertijd tragische verhalen van Koenraad Tinel en schreef in zijn gekende sobere en trefzekere stijl tekst bij de intrigerende beelden. Het boek verschijnt in september bij Atlas.

OP SCHOOL GRAVEN IN HET VERLEDEN

In de klas aan de slag met het verleden of het erfgoed van onze regio? Erfgoedcel PZ wil kinderen goesting geven in erfgoed! Daarom biedt ze de scholen van de regio heel wat gratis materiaal aan. Een rijdende Nostalbus en een spel rond de geschiedenis van mobiliteit in de regio, boekenpakketten rond erfgoed en de Eerste Wereldoorlog, een brochure met een overzicht van erfgoeduitstappen voor je klas. Meer informatie en handige links, tips en trics vind je op: www.erfgoedcelpz.be/leerkrachten

Week van de Smaak
2013 14 tot 24
NOVEMBER

WEEK VAN DE SMAAK

De Week van de Smaak is een cultureel evenement dat mensen wil samenbrengen rond smaak- en eetcultuur. En laat eten nu net één van de favoriete bezigheden van ons, regio-bewoners, zijn! De Week van de Smaak gaat door van 14 tot 24 november 2013.

In Liedekerke leer je hoe je olijfolie of whisky moet proeven, in Halle zijn het diverse lambiekbieren die aan een smaaktest onderworpen worden. Hoe je kinderen groenten leert eten wordt je al kokend uitgelegd in Roosdaal. Eveneens in Roosdaal kan je aanschuiven aan een erfgoedbanket waar je uitleg wordt gegeven bij de gerechten uit grootmoeders tijd.

Meer activiteiten in de regio en het volledige aanbod vind je op: www.weekvandesmaak.be.

45 POELN, 4000 TON GROND!

Zelfs de kikkers kwamen luisteren: Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei maakt dit najaar werk van de aanleg van maar liefst 15 nieuwe en herstel van 30 bestaande poelen. Een snelle berekening: hierbij wordt minstens 4000 ton grond verzet! Dat is echt 'landschapsbouwen' want meer poelen betekent meer natuur in een mooier landschap.

www.pajot-zenne.be/poelen

OPROEP: KASTEEL VAN GAASBEEK ZOEKT PERFORMERS, ACTEURS ... VOOR EEN AVONTUURLIJK PROJECT!

In 2014 en 2015 wekt het Britse kunstenaarscollectief WildWorks het Kasteel van Gaasbeek, zijn voormalige bewoners en collectie op een wonderlijke, sprookjesachtige manier tot leven! Een avontuurlijk project waarin het Europese erfgoed van het kasteel op een radicaal vernieuwende manier herleeft. Voor dit project zijn de teams van het Kasteel van Gaasbeek en WildWorks op zoek naar personen die deze levendige kasteelwereld willen komen bewonen.

Voor meer informatie: www.kasteelvangaasbeek.be
of www.erfgoedcelpz.be

IN BETWEEN MET KOESTERBUREN

Tot 3 november kan je in Gaasbeek wegdromen in een wereld van kunst, vergankelijkheid, stilte en natuur. In Between – reizen van buiten naar binnen – strekt zich uit over het kasteel, de museumtuin en de uitgestrekte parken van Gaasbeek en Groenenberg. Voor de scholen is er een educatief pakket met 'Koesterburen'-schijf waarbij kunstwerken onderweg gekoppeld worden aan opdrachten over bijzondere dieren en planten.

www.kasteelvangaasbeek.be

PRIJS BOOMMARTER

Met het project Plan Boommarter wordt een toets gegeven aan het gebied tussen de Berendries, Lembeekbos en het Hallerbos. De jaarlijkse Prijs Boommarter bekroont vergroeningsacties op private gronden. Dit jaar waren er twee winnaars: Mia Vermeulen en Alain Deprez.

www.planboommarter.be

STEM THE WAVE NAAR EIZERINGEN!

Via de wedstrijd Kunst op Komst krijgt de gemeente Lennik de kans om het kunstwerk The Wave van Maarten Vanvolsem te winnen en een plaatsje te geven in deelgemeente Eizeringen. Maar dan moeten er wel meer stemmen binnengehaald worden dan de andere deelnemende gemeenten Boortmeerbeek en Aar-

schot... Haal jij het kunstwerk mee naar onze regio? Luister op dinsdagmiddag 15 oktober naar radio 2 en stem op 17 oktober!

www.radio2.be – www.lennik.be

MOBIELE EN VASTE FRUITPERS

Ook dit najaar promoot Regionaal Landschap Pajotteland & Zennevallei twee fruitpersen: een mobiele fruitpers die de streek doorkruist en de vaste fruitpers van Patrick & Margaret Demeulemeester in Bever. Je appels, peren en ander fruit worden netjes verwerkt tot een bag-in-box van 5 liter (van ongeveer 8 kg fruit). Info en voorwaarde: www.pajot-zenne.be/fruitpers

JUNGLE WORDT 'MOERAS' SCHILDERACHTIG DROGENBOS

06

CONTRASTEN.

„Grensgebieden zijn de interessantste leefgebieden omdat er letterlijk van verschillende walletjes kan gegeten worden. Denk maar aan een bos: er zitten veel meer vogels in een bosrand dan midden in het bos. Dit kan je zelf ook ervaren in Het Moeras en museum FeliXart, op de twee sporen van natuur-cultuur maar ook van Brussel en Pajottenland & Zennevallei.“

Naast het museum FeliXart in Drogenbos, dat opgedragen is aan schilder-boer Felix De Boeck, ligt nog steeds het oude boerderijtje van de schilder. De wijde omgeving – ooit de tuin en velden van Felix – was tot voor kort verwilderd en ontoegankelijk. Deze jungle is intussen omgetoverd tot 'Het Moeras', een bijzonder natuurproject. Je vindt er hooihoppers, snipperpaden, een groen fietspad, twee nieuwe uitgegraven poelen en een stammentheater. Kim Ceusters van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei is verantwoordelijk voor de transformatie van deze schilderachtige plek van 5ha... op 750 meter van de afrit van de snelweg.

ZUURSTOF VOOR DE ZENNE.

„Het Moeras is deel van een ambitieus plan om een heel aantal groene gebieden langs de Zenne in te richten en deze te verbinden met een wandelpad, het Zennepad. Bij Brussel kan dan aangesloten worden op de Groene Wandeling rond de hoofdstad en stroomopwaarts zoeken we verbinding met het Wandelnetwerk Pajottenland.”

GROENE PUZZEL.

„Gemeente Drogenbos, Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei, museum FeliXart, de Kerkfabriek, het OCMW, ProNatura en de omgevende bedrijven hebben allemaal mee gepuzzeld om Het Moeras mogelijk te maken, een ingewikkelde puzzel. Het project krijgt ook steun van de Vlaamse overheid als strategisch project 'Zuurstof voor de Zennevallei' en van Provincie Vlaams-Brabant als gemeentelijk natuurproject.”

OP AVONTUUR MET DE KOESTERBUREN IN HET MOERAS

Elke gemeente uit Provincie Vlaams-Brabant zet zich samen met scholen, verenigingen en inwoners in voor bijzondere planten en dieren die nog in de gemeente voorkomen. In Het Moeras ging het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei samen met de lokale school aan de slag voor deze koesterburen van Drogenbos: watervleermuis (takkenril bouwen), sleedoornpag (hooien), huismus (bouwen en versieren van nestkastjes) en bijen (bouwen van insectenhotel). Neemt contact op met museum FeliXart voor deze en andere natuureducatieve activiteiten.

www.felixart.be

TERUG IN DE MOBILITIJD

Erfgoedplus.be verzamelt informatie over erfgoed. Al het erfgoed dat in de databank terecht komt, wordt op een gelijkaardige, gestandaardiseerde manier beschreven en wordt met elkaar gelinkt. Erfgoedplus.be is op die manier een knooppunt van erfgoedobjecten en hun gegevens.

Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei werkt samen met Erfgoedplus om het verhaal rond 'Terug in de MobiliTIJD' bekend te maken en uit te breiden. Verschillende erfgoed-

organisaties in de regio plaatsten onder dit thema al vele foto's en objecten in de databank. Herken je een oude tram, een bekende gevel, een kennis van vroeger of een gebeurtenis?

Laat je prikkelen en inspireren door deze selectie. Krijg je niet genoeg van dit gevoel van nostalgie? Je vindt alle afbeeldingen met elk hun verhaal op www.erfgoedplus.be!

ROEICLUB HALLE IN 1935
(ZUIDWEST BRABANTS MUSEUM HALLE)

'KRIJMBOER' WADDEL UIT LENNIK (LENNIKS ARCHIEF)

Foto van de 'krijmboer' Waddel uit Lennik. Juffer Nadine staat vóór de ijskar die destijds te paard getrokken werd. Het paard verplaatste zich om over de haag te kijken, Waddel schept ijs voor een klant.

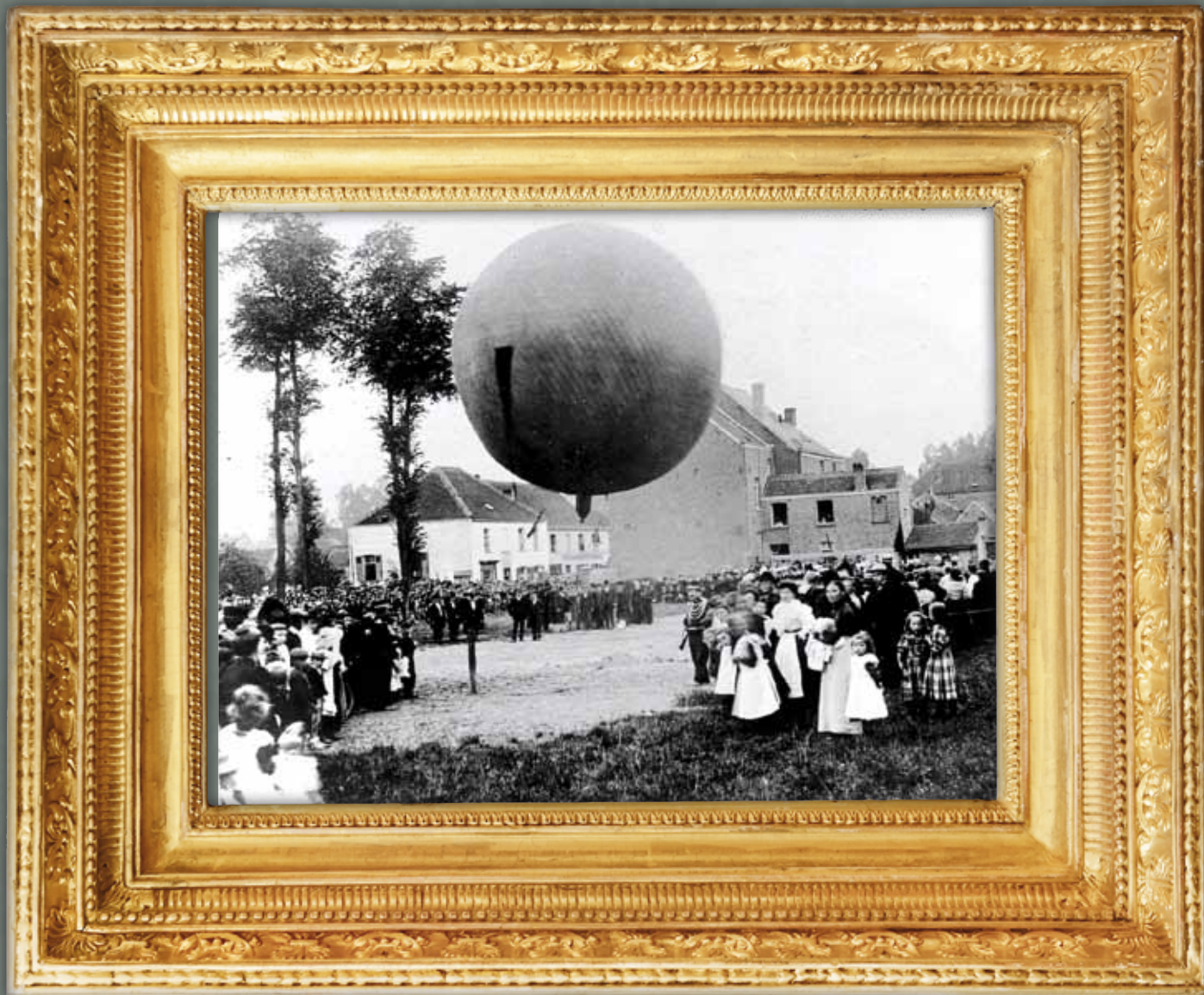

TENTOONSTELLING VOERTUIGEN IN HALLE (STADSARCHIEF HALLE)

Een tentoonstelling op het Oudstrijdersplein in Halle van wagens en bedrijfsvoertuigen van het merk Ford, georganiseerd door de garage Sterckx. Centraal gegroepeerd, het personeel van de garage.

'UN HALEUR LONGEANT LE CANAL DE CHALEROI' (ARCHIEF HALLE)

Op deze postkaart zie je een boottrekker met zijn paard die in het begin van de 20e eeuw langs het kanaal Brussel-Charleroi werkte. De Franstalige titel staat op de postkaart vermeld.

INHULDIGING VAN DE GASVERLICHTING IN DE GEMEENTE ALSEMBERG (ARCHIEF BEERSEL)

Deze ballon, genaamd 'De droom' werd opgelaten in de Dreef te Alsemberg, (nu Vanderveldenlaan) op 8 augustus 1909. De feestelijkheden werden georganiseerd ter gelegenheid van de aanleg van de gasvoorziening in het dorp. Het hele dorp is aanwezig, burgemeester en notabelen staan in het midden. Op de ballon een wimpel met de Belgische driekleur. De foto ademt een belle-epoque sfeer uit en het oplaten van de ballon (en ook de naamgeving!) symboliseerden het vooruitgangsgeloof en optimisme voor deze nieuwe brandstof en haar diverse toepassingen. Een gasballon was een vrij onbekend en 'exotisch' instrument om zich te verplaatsen.

DROGO-OMMEGANG

Drogo-omwegang 1950-1960 met pastoor Dehaen (Heemkring Bellingahaim)

*Meer
info!*

*Heb je meer informatie over een
bepaalde foto of heb je zelf
oude foto's die aansluiten bij het
thema 'Terug in de MobiliTID'?
Laat het ons zeker weten!*

BELGISCH KAMPIOENSCHAP VOOR TREKPAARDEN

Belgisch Kampioenschap voor trekpaarden in Brussel (Museum van het Belgisch Trekpaard, Vollezele)

ZENNEKIKOMIEK ZET DEZE HERFST BEGINNENDE COMEDIANS OP PODIUM

DURF OP UW BAKKES GAAN EN ZENNEKIKOMIEK!

ZIT ER VEEL KOMISCH TALENT IN DE REGIO?

„Midden september hebben we try-outs georganiseerd in Beersel en Ternat. Han Coucke voelt intuïtief snel aan wie de basis in zich heeft om stand-upper te worden. Hij heeft uit de kandidaten een aantal jongeren weerhouden die hij onder zijn hoede zal nemen, een beperkt aantal voor ons eerste jaar. Zennekikomiek is het soort evenement dat moet groeien. Bovendien is het toch niet iedereen gegeven om voor een volle zaal in uw spreekwoordelijke blootje te gaan staan. Je moet durven op uw bakkes gaan.”

BIJ ZENNETOER TREDEN DE FINALISTEN OP HET PODIUM VAN EEN GROOT CULTUREEL CENTRUM OP. HEBBEN JULLIE OOK PLANNEN MET JULLIE FINALISTEN?

De selecties hebben 11 kandidaten opgeleverd. De deelnemers komen uit de vier hoeken van de regio: Roosdaal, Teralfene, Schepdaal, Dilbeek, Ternat, Bellingen. Zij zijn 23 september met hun workshops gestart. Hou onze facebookpagina goed in de gaten, want in oktober en november zullen er try-outs georganiseerd worden in de regio. Daar zullen de kandidaten voor het eerst in de praktijk brengen wat ze bij Han Coucke geleerd hebben. Dat wordt een parcours met vallen en opstaan en waarschijnlijk ook veel gênante momenten... Dat hoort eenmaal bij het leerproces van een stand-upper in spe.”

Donderdag 28 november kan je in CC 't Vondel naar de slotvoorstelling. Misschien ontdekken we daar wel de nieuwe Alex Agnew of Wim Helsen van Pajottenland & Zennevallei.”

Inlichtingen:

www.facebook.com/Zennekikomiek

Cultuur- en gemeenschapscentra en jeugddiensten uit het Pajottenland en de Zennevallei werken al langer samen om jong talent het podium op te krijgen. Deze keer richten ze hun pijlen op komisch talent. Tom Van den Bossche, jeugdconsulent in Gooik: „Vanuit de samenwerking werd jaren geleden het muziekconcorso Zennetoer uit de grond gestampt. In navolging daarvan startten we samen een regiowerkgroep Jong Talent op. Met die bende broeden we nu op een nieuw pilootproject rond stand-upcomedy met als titel 'Zennekikomiek'.”

WAAROM ZENNEKIKOMIEK?

„Bij het organiseren van de muziekwedstrijd Zennetoer bleek uit de contacten met de deelnemers dat voor hen de speelkansen binnen een professioneel kader de belangrijkste motivatie is om deel te nemen aan de wedstrijd. Wij willen ons echter niet beperken tot één genre en trek-

ken de lijn nu door naar stand-upcomedy omdat hier volgens ons een groot publiek voor is. Maar we beseffen heel goed dat de stap voor een individu groter is dan een muziekgroep die reeds ervaring heeft met optreden.

We willen dit project echt een kans geven. Urbanus is de laatste komiek die deze regio gekend heeft. Nieuw talent ontdekken is dan ook nodig.”

HOE BEGIN JE DAARAAN? ENKELE JONGEREN ZOEKEN EN HEN LEVEND VOOR DE LEEUWEN GOOIEN?

„Het productiehuis 'Broedbloeders', met onder meer De Kleine Avonden, Wouter Berlaen en Han Solo, staat ons bij. Zij hebben al ervaring met soortgelijke projecten. Coach Han Coucke, bekend als Han Solo en Gino Sancti, is bereid gevonden om de jongeren te begeleiden. Hij stormt de nieuwe lichting comedians klaar voor het grote werk met persoonlijke coachingsessies en workshops.”

Cindy Wright, Blue Bird, 2013

CURATOR JORIS CAPENBERGHS BELICHT HET KUNSTPARCOUS 'IN BETWEEN'

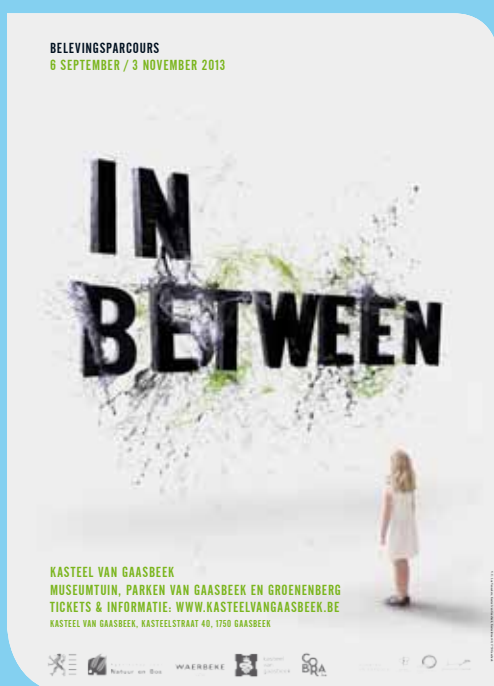
„GENIETEN VAN VERSTILLING, VERDIEPING EN VERTRAGING IN EEN UNIEK KADER”

13

Nog tot en met 3 november kan je in Gaasbeek terecht voor de bijzondere tentoonstelling 'IN BETWEEN, reizen van buiten naar binnen'. Een kunstencourcours is misschien een juistere term, want naast opstellingen in het kasteel, kan je de sporen van de kunst volgen doorheen het park, de museumtuin en het tegenoverliggende park van Groenberg. Maar liefst honderd hectaren groen kan je ontdekken, met de kunst als gids, of andersom. Joris Capenberghs, curator van dit evenement, is onze gids.

JORIS, WAT GAAN DE BEZOEKERS HIER ONTDEKKEN?

„IN BETWEEN begeeft zich op het snijvlak van natuur, cultuur, erfgoed en artistieke expressie. We zitten hier in een uniek kader. Of we het nu hebben over het kasteel zelf of het groen errond, op beide willen we de aandacht vestigen door tijdelijk iets van buitenaf in te brengen. Het kan misschien contradictorisch klinken, maar met al die artistieke extra's willen we de blik van de bezoeker niet afleiden. Integendeel, we hebben net een evenwicht gezocht. Oud en nieuw versterken elkaar. We gebruiken als het ware 'ingrepen die niet ingrijpen'. Maar ze zijn er wel en richten de blik van de kijker op een vernieuwde manier naar de 'oude' omgeving. We hopen dat het publiek daardoor dingen ziet die het ervoor nooit had opgemerkt.”

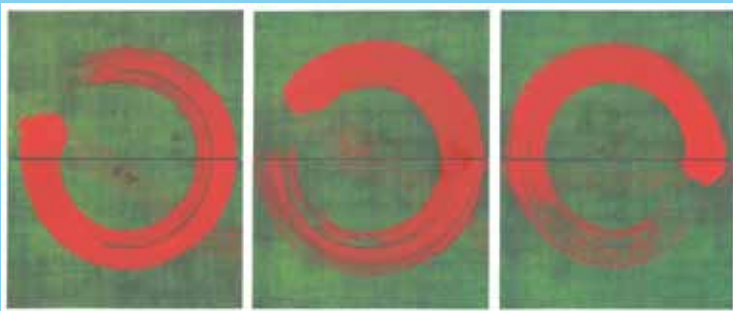
BELEVINGSPARCOURS
6 SEPTEMBER / 3 NOVEMBER 2013

KASTEEL VAN GAASBEEK
MUSEUMTUIN, PARKEN VAN GAASBEEK EN GROENBERG
TICKETS & INFORMATIE: WWW.KASTEELVANGAASBEEK.BE
KASTEEL VAN GAASBEEK, KASTEELSTRAAT 40, 1750 GAASBEEK

Michaël Borremans, *The Bread*, 2012

Fabienne Verdier, *Ascèses du 2, 6 & 11 février 2009 (Silencieuse Coincidences)*, 2009
© foto: Inès Dieleman

KAN JE ONS EVEN VERTELLEN WAT WE GAAN BELEVEN?

„In de eerste kamer van het kasteel krijgen we al een mooi voorbeeld van beleving. Een video-installatie van Michaël Borremans is met de rug naar de gang opgesteld. Je moet de kamer rond en je omdraaien naar de muur langs waar je de kamer binnen kwam. Bovendien staat het zo opgesteld dat het een derde werk aan de muur lijkt, tussen de twee klassieke schilderijen.

De film heeft veel weg van een schilderij, dat nog net wat leven is ingeblazen.” Verstillings, verdieping, vertraging: het zijn thema’s die Capenberghs nauw aan het hart liggen. Hij is trouwens als stafmedewerker verbonden aan WAERBEKE, de sociaal-culturele beweging rond stilte, rust en open ruimte in Vlaanderen en Brussel.

„In deze snelle multimediatijden hebben we geen tijd meer om eens echt naar iets te kijken, te zoeken naar meerwaarde en extra dimensies. Daar wil ik graag iets aan veranderen. Via verstillings nodig ik de bezoeker uit om anders naar kunst en de wereld te kijken, écht te kijken. Daarom gebruiken we hier bijvoorbeeld de techniek om schijnbare extremen te verenigen. Een monumentaal abstract werk van Fabienne Verdier dialogeert met een hypergedetailleerd klein ivoren snijwerkje van Jakob Auer uit de vaste collectie van het kasteel.”

VERRASSING EN VERSCHIEDENHEID ZIJN TROEF BIJ ‘IN BETWEEN’.

„ Dat gevoel krijg je zeker. Emiel De Keyser overweldigt je met zijn werken in de hoogste torenruimte. En net als je denkt: dit is het hoogtepunt, volgt nog een heel parcours. Je lijkt wel door een gigantisch bos geloodst te worden. Ieder zijn of haar beleving, het maakt niet uit, als je maar geraakt wordt. Daar willen we naartoe. Er is geen juiste of foute interpretatie, maar neem de tijd om even stil te staan en op zoek te gaan naar jouw visie, jouw waarheid. Doorbreek de oppervlakkigheid die vandaag overal welig tiert. Het zijn de extra lagen in het leven die de kwaliteit verhogen, niet de snelheid waarmee je verder raast.”

Vanuit het kasteel van Gaasbeek hebben ze al vaker een spreekwoordelijk konijn uit hun hoed getoverd. De internationaal vermaarde Spencer Tunick werd bereid gevonden om een foto-installatie te realiseren. De haast ongrijpbare Sam Dillemans wou er wel een grote tentoonstelling realiseren en deze keer kan iedereen de museumtuin bewonderen tijdens het kunstencursus. Weinigen zijn effectief reeds in die museumtuin geweest.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), beheerder van het park, zoekt samenwerking met andere sectoren en bij IN BETWEEN hebben kunst en natuur elkaar gevonden. ANB doet een immense inspanning om gedurende het hele project de tuin open te stellen voor het publiek, en dat levert enkele prachtige plaatjes op.

Emiel De Keyser, *Zonder titel*, 2012-’13

Jakob Auer, *Visioen van Sätül*,
2de helft 17de eeuw

Karin van der Molen, Stop-Motion, 2013
© foto: Pat van Boeckel

LOONT DE WANDELING NAAR HET DOMEIN GROENENBERG?

„Op domein Groenenberg ligt een van de mooiste werken, helemaal verdoken in een prachtig stukje natuur. Je moet er echt naar op zoek, maar dat maakt het zo boeiend. Niet dat het een klein werk is. Karin van der Molen heeft een landart-installatie gerealiseerd met zowat 50m³ hout. Maar het werk volgt het landschap en het materiaal zorgt er ook voor dat het niet van ver schittert als een zilveren bol. Dat zou hier niet passen. Om haar werk te zien, moet je uiteindelijk het parcours volledig doen, zo'n drie kilometer. Als je dus je tijd wil nemen, reken je best minstens een halve dag. Maar maak er liever een volledige dag van en ga nog wat streekgerechtjes proeven hier vlakbij. Kies voor een kwaliteitsvolle dag in een schitterende omgeving in plaats van nadien nog even naar de supermarkt te hollen. Laat dat hollen en shoppen voor één keertje wachten.”

WAT LEVERT DE COMBINATIE NATUUR-KUNST OP IN DE MUSEUMTUIN?

„Aeneas Wilder heeft in de serres een installatie gemaakt met gestapelde staafjes eucalyptushout. Dit is zijn vertaling van de omringende leifruitbomen naar kunst. Vergis je niet, hier is geen nagel of lijm aan te pas gekomen, elk klein stukje is los gestapeld! Op het einde van elk event kiepert hij zijn constructies letterlijk om, pakt de staafjes mee en bouwt elders iets nieuws op. Vergankelijkheid is op die manier nadrukkelijk aanwezig. Maar iedereen zoekt zelf naar de extra dimensies die hij er wil in zien. Wat verderop staan twee werken van Koenraad Tinel. Deze beeldhouwer woont en werkt vlakbij het stiltegebied Dender-Mark. Op een evenement waar verstelling en reflectie centraal staan, kon hij dus niet ontbreken.”

Aeneas Wilder, Untitled #170, #171, #172, #174, #175, 2013
© foto: Stan Vanpelt

Koenraad Tinel, Danse des éphémères, 2013
© foto: Stan Vanpelt

EXTRA PROGRAMMA NAAR AANLEIDING VAN IN BETWEEN:

Op vier donderdagavonden in oktober heeft WAERBEKE, de sociaal-culturele beweging rond stilte- en rustbeleving in Vlaanderen en Brussel, een randprogramma uitgewerkt. Enkele thema's die in IN BETWEEN aan bod komen, zullen er worden uitgediept.

- > 3 oktober - thema: hoe luidt het land? - over stilte- en rustbeleving,
- > 10 oktober - thema: omtrent het landschap en natuur-/cultuurbeelden,
- > 17 oktober - thema: omtrent wandelen en flaneren, rapen en plukken,
- > 24 oktober - thema: omtrent ecologie, duurzaamheid & transitie.

Deze avonden vinden in het kasteel van Groenenberg plaats, telkens om 19u30. Een documentaire of film geeft de richting aan. Nadien wordt met publiek en ervaringsdeskundigen verder over het thema gedebatteerd.

Inkom: 4 euro (inclusief drankje)

Meer info: www.kasteelvangaasbeek.be.

Organisatie i.s.m. het Kasteel van Gaasbeek, Agentschap voor Natuur en Bos, Lennik & Sint-Pieters-Leeuw, en Arch'educ - Vormingplus Halle-Vilvoorde.

DE GROENE DUIVELS TEAM VAN KNOTTERS STAAT GRATIS TER BESCHIKKING

16

Mannen doen altijd stoer en zijn graag bezig met machines. Als dat dan ook nog eens in de buitenlucht kan, samen met de 'maten', dan spreken we dus van een cliché. Je vindt ze meestal in een voetbalkantine, bij de hondentraining of motorclub, maar dus ook in het knotteam Pajottenland & Zennevallei. 25 vrijwilligers steken de komende maanden de handen uit de mouwen om overal in de regio knotwilgen en andere knotbomen met veel plezier een kopje kleiner te maken. Koen De Rijck van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei ging even langs op het 'trainingskamp' waar het knotteam alvast aan het opwarmen was.

GRATIS ONDERHOUDSBEURT. „Knotbomen moeten elke zes tot tien jaar volledig geknot worden of ze kunnen openscheuren en afsterven. Het knotteam staat klaar voor mensen die zelf geen tijd of goesting heb-

ben om in hun knotboom te kruipen. Knotten gebeurt gratis, in ruil voor het brandhout. Het snoeihout wordt op een hoop verzameld zodat je het nadien gemakkelijk zelf kan verwerken.”

KNOESTIGE KNAPEN. „Knotbomen spreken tot de verbeelding. Verweerd, vermolmd, schots en scheef en getooid met een woeste pruik. Een knotboom is geen soort op zich, maar het resultaat van een snoeiwijze: het knotten. Het zijn de groene sieraden van het Pajottenland en de Zennevallei. In andere regio's weten mensen soms niet eens wat dat is, een knotboom.”

ENERGIE. „De wilg is de bekendste knotboom, maar ook eiken, essen, populieren, haagbeuken... kan je knotten. Onze voorouders ontdekten dat je zo telkens opnieuw hout kan oogsten, zonder dat de boom sterft. Een enorm voordeel in tijden van houtschaarste! Het knothout wordt nu vooral gebruikt als

brandhout maar vroeger ook voor stelen en gereedschap, klompen, vlechtwerk...”

KOESTERBUREN. „Niet alleen mensen houden van knotbomen, ook de natuur is er dol op. Knotbomen zijn een ware thuishaven voor steenuiltjes en andere vogels, insecten, paddenstoelen, mossen en planten. De bomen rotten makkelijk en krijgen holtes waarin vogels en vleermuizen zich thuis voelen. In het vroege voorjaar vinden bijen hun eerste stuifmeel in de katjes van knotwilgen.”

KNOTHOOGTE. „Naar verluidt was het vroeger zo dat het kleinhout – of rijs – aan de pachter toekwam, terwijl de stam voor de eigenaar van het perceel was. Knotbeheer was een manier voor de pachter om zo veel mogelijk hout te kunnen oogsten. De hoogte van de knotbomen was een compromis tussen eigenaar en pachter: een hogere knotboom leverde de eigenaar een langere stam.”

GRATIS KNOTTEN IN RUIL VOOR HET BRANDHOUT

Het knotteam van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei komt gratis knotten in Affligem, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Liedekerke, Pepingen, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw. Voor Ternat kan je terecht bij KNOTTernat. Opgelet: voor ander tuinwerk, zoals het kappen van bomen of snoeien van struiken, kan je er niet terecht. Meer info over het knotteam en aanvraagformulier:

www.pajot-zenne.be/knotteam

WERELDRECORD STEENUIL

Wist je dat onze regio de grootste concentratie steenuilen ter wereld kent? Nergens anders voelen deze kleine uiltjes zich beter thuis dan in het landschap – en de knobomen – van het Pajottenland en de Zennevallei. Een wereldrecord om trots op te zijn... en in stand te houden!

Met hun kleine lijfjes, vaak nog geen 20 cm groot, en citroengele ogen met donkere pupil hebben steenuilen een koddig uiterlijk. Ze broeden graag in de holtes van knobomen en oude fruitbomen. Jagen doen ze liefst in de buurt van het nest. Op het menu staan vooral insecten en wormen, maar ook soms muizen, kikkers of kleine vogels.

Steenuilen houden van een 'kleinschalig' landschap waarin ze veel voedsel en broedholtes kunnen vinden. Het verdwijnen van veel hoogstamboomgaarden en knobomen heeft de steenuil dan ook geen goed gedaan. Je kan helpen door deze landschapselementen opnieuw aan te planten en te onderhouden of door enkele steenuil-kasten op te hangen in je tuin.

17

ZELF AAN DE SLAG? WORD LANDSCHAPSBOWER!

Uit liefde voor natuur en landschap, omdat je vertederd raakte door een steenuiltje of gewoon omdat je op zoek bent naar goedkopere energie dan gas of olie. Redenen genoeg om nieuwe knobomen aan te planten, goed te verzorgen en veilig te knotten.

Alle nodige informatie en tips vind je in de nieuwe publicatie 'Knotbomen, een praktische gids' (32 p) van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei. Je kan deze brochure gratis downloaden of aanvragen via www.pajot-zenne.be, 02 452 60 45.

ACTIVITEITEN HERFST EN WINTER 2013-2014

UIT IN DE STREEK

TOT VRIJ 25 OKTOBER
Felix De Boeck: De vaste collectie - 8 jaar interactie
Tentoonstelling
FeliXart Museum Drogenbos

TOT DO 31 OKTOBER
Expo 'Met Cardijn op weg'
Tentoonstelling
Zuidwestbrabants Museum Halle

**VRIJ 6 SEPTEMBER
TOT ZO 3 NOVEMBER**
In Between. reizen van buiten naar binnen
Tentoonstelling
Kasteel van Gaasbeek en domein Groenberg
Zie pagina 13

DO 10 OKTOBER
Klinkklaar & klei
Theatervoorstelling
Een ongewone voorstelling met dichter Ivo van Strijtem, beeldhouwer Patrick Van Craenenbroeck en zanger-liedjesmaker Walter Evenepoel. Verzen, melodieën, impressies en beelden, schuine knipogen en dingen die nog eens mogen gezegd of gezongen worden.
GC Het Koetshuis Roosdaal - 20u30

VRIJ 11 OKTOBER
Quiz van de gemeente Pepingen
Quiz over het Pajottenland, cultuur, sport,...
Zaal 'De Kring' Bellingen - 20u

VRIJ 11 EN ZA 12 OKTOBER
Rock Ternat
Festival
Festivalterrein, Assesteenweg z/n, Ternat

ZA 12 OKTOBER
Nacht van de duisternis - Sterrenkijknacht
Cursus of workshop sterrenkijken
Hogebermweg Halle - 21u

ZA 12 EN ZO 13 OKTOBER
Internationale Kattenshow "Pirate Cats"
Kattenshow en schoonheidswedstrijd
Don Bosco Instituut Halle - 10u tot 17u

ZA 12 TOT ZA 26 OKTOBER
Foto-expo "Kom Binnen"
Tentoonstelling over Vlaamse interieurs
Openbare Bibliotheek Halle

ZO 13 OKTOBER
Bronks - Wandeling
Theatervoorstelling voor kinderen
Wandeling is belevingstheater in en over een bos. Ieder bos heeft zijn geschiedenis en zijn geheimen. Ieder bos heeft zijn eigen smaak en geur.
Warandepark Essenbeek Halle - 14u tot 16u30

ZAT 19 TOT ZO 27 OKTOBER
Fototentoonstelling - Cameraclub Halle vzw
Tentoonstelling
Oude Post Halle

ZO 20 OKTOBER
Jaarmarkt Lembeek
Jaarmarkt met randactiviteiten
Kasteelpark Lembeek (Halle)

ZO 20 OKTOBER
Dag van het Brabants trekpaard
Evenement met trekpaarden
Oudstrijdersplein Vollezele - 10u
Zie pagina 20

ZO 20 OKTOBER
Gonzende Zondag - Dieren Festival rond dieren
CC Westrand Dilbeek - 13u tot 17u30

DO 24 OKTOBER
Hubert Damen: Ik zou wel eens willen weten ...
Tekst en muziektheater
GC de Boesdaalhoeve - 20u30

ZA 26 OKTOBER
Cultuurfeest
Festival met muziek en dans
CC 't Vondel Halle - 20u

ZA 2 NOVEMBER
Lea Gilmore - Gospels voor Damiaanactie
Concert
CC 't Vondel Halle - 20u

ZA 2 NOVEMBER
Filmtrilogie van Peter Brosens & Jessica Woodworth
Films: Khadak, Altiplano en Het Vijfde Seizoen
CC Westrand Dilbeek - 17u tot 23u45

DI 12 NOVEMBER
Lennaert & De Bonski's: De Bonski's kennen hun wereld
Theatervoorstelling voor wie Nederlands leert
GC de Boesdaalhoeve Sint-Genesius-Rode - 20u30

DO 14 NOVEMBER

Kaffee Matinee: Aanvallen

Theatervoorstelling
GC Baljuwhuis Galmaarden – 14u

VRIJ 15 NOVEMBER

**Lisa Del Bo: De
Gouden Klassiekers -
namiddagvoorstelling**

Concert met covers van de jaren 40,
50 en 60
GC de Boesdaalhoeve Sint-Genesius-
Rode – 14u30

14 TOT 24 NOVEMBER

**Week van de Smaak 'Water
& Vuur'**

Evenement rond eetcultuur –
www.weekvandesmaak.be
Diverse locaties in de regio

ZA 23 NOVEMBER

**Didier Poskin, Viviane Spanoghe
15e Servaisconcert**

Concert klassieke muziek
Raadzaal nieuw stadhuis Halle – 20u

ZA 23 NOVEMBER

Toernee Mond'i'alle

centrum Halle, op diverse locaties –
17u

DO 28 NOVEMBER

Zennekikomiek (slotvoorstelling)

Humor
CC 't Vondel Halle – 20u30
Zie pagina 12

6 TOT 27 DECEMBER

Lotje

Tentoonstelling
Naar aanleiding van het 20 jarig
bestaan van Lotje worden de
illustraties van Lieve Baeten
verzameld in een prachtige
tentoonstelling op kindermaat.
Oude Post Halle

ZA 7 DECEMBER

**Sinterklaasfeest met Ageeth de
Haan: Bijt-ie in je bil**

Muziektheater voor kinderen
CC Westrand Dilbeek – 14u

DI 24 DECEMBER

Damiaankerstspel

Theatervoorstelling over het leven
van Pater Damiaan
Sint-Petrus en Pauluskerk Herne –
23u tot 00u30

ZA 18 JANUARI

**Circuit X - Ontdek als eerste wat
nu nieuw is en morgen hot**

De meest veelbelovende
podiumkunstenaren werden in kaart
gebracht en voor de jury van Het
Theaterfestival gezet. Uit alle jonge
beloften haalden zij de vijf beste. CC
't Vondel selecteerde er twee.
Theatervoorstelling
CC 't Vondel Halle – 20u30
Deze onder de vorige activiteit
plaatsen aub!

VRIJ 31 JANUARI

De Sterrennacht

Kunstparcours door de stad
De Meiboom Halle – 19u

ZA 1 TOT DI 4 FEBRUARI

De Grote Oorlog

Festival
In 2014 zal het 100 jaar geleden zijn
dat de Grote Oorlog uitbrak. Westrand
pakt uit met een theatervoorstelling,
een lezing en een concert met
dezelfde thematiek. 1/2 - Premièr
theatervoorstelling: De Grote Oorlog,
2/2 - Het Collectief: muziek voor
de éénarmige oorlogsveteraan
Wittgenstein, 4/2 - Lezing: Was WOII
de oorzaak van WOII?
Diverse locaties in Dilbeek

ZONDAG 16 FEBRUARI

Theater De Spiegel - Nest

Theatervoorstelling voor baby's en
peuters
CC 't Vondel Halle – 11u

ZONDAG 23 FEBRUARI

Gonzende Zondag - Pepernoot

Festival voor kinderen rond muziek
CC Westrand Dilbeek – 13u30 tot 17u

WOENSDAG 5 MAART

Theatervoorstelling: Taxi taxi

Theatervoorstelling
CC 't Vondel Halle – 20u

DI 25 MAART

Nacht van de Geschiedenis

Evenement rond het dagelijks leven
tijdens WOI
Diverse locaties in de regio

Vlieg wijst je de weg naar leuke
familieactiviteiten / familieUITjes

REGISTREER JE ACTIVITEIT

In deze kalender nemen we graag het
vrijtijdsaanbod met regio-uitstraling op!
Wil je jouw activiteit in deze kalender zien
verschijnen? Voer je activiteit in op www.uitdatabank.be en contacteer de redactie

Nog meer activiteiten en alle informatie
vind je op www.penzine.be

TROTS OP ONS TREKPAARD

Het Brabants trekpaard is misschien wel hét symbool van het Pajottenland. Zijn wortels liggen dan ook in het Pajotse dorpje Vollezele, dat in de 18de en 19de eeuw even het centrum van de wereld werd. In het midden van de industriële revolutie had zowel West-Europa als Noord-Amerika sterke paarden nodig met een betrouwbaar karakter, om zware machines en schepen te trekken. Remi Vanderschuere vestigde in 1869 zijn stoeterij in Vollezele en kruiste er drie paardenrassen met als resultaat: het Belgisch Trekpaard. Zo groeide het dier uit tot het meest gevraagde werkpaard en het grootste exportproduct van het jonge België.

Dat was voldoende om standbeelden, een museum en evenementen in de regio aan het dier te wijden om onze trots te laten blijken! Wordt het Belgisch Trekpaard je te vaak om de oren geslagen in onze regio? Wij trekken het ons niet aan en geven je graag vijf weetjes die je misschien nog niet wist over dit bijzondere dier!

'T ZIT IN DE FAMILIE

De achter-achterkleinzoon van Remi Vanderschuere, Noël De Beuf kreeg de liefde voor trekpaarden mee in de genen. Hij baat het landbouwbedrijf 'Haras de Vollezele' uit en houdt zich bezig met het fokken van de paarden, het 'beleren' van dieren en het deelnemen aan wedstrijden. En daarin blijkt hij een krak te zijn: meermaals kwam hij thuis met eindzeges in de categorieën enkel-, dubbel- en vierspan. En zoals je op de foto ziet, blijven de genen in de familie.

TREKPAARD WORDT STERPAARD

Het Brabants trekpaard is dan misschien niet langer meer het grote Belgische exportproduct, de internationale aandacht houdt wel stand. Onlangs nog figureerden enkele trekpaarden uit Vollezele in de Britse BBC-serie 'The White Queen' die deels in Brugge en Gent werd opgenomen.

20

TOERISME VLAAMS-BRABANT

Toerisme Vlaams-Brabant investeert in toerisme op en rond het paard. In de brochure 'Paardentoeerisme in Vlaams-Brabant' ontdek je wat er te beleven valt. Fokkers kunnen rekenen op een subsidie voor veulens van trekpaarden. Tal van ruiterroutes werden ontsloten. En er komt nog meer: binnenkort verwelkomt het provinciedomein van Huizingen twee trekpaarden en wordt een ruiters trail van tien dagtrajecten rond Brussel ontsloten. Houd het allemaal in de gaten op www.toerismevlaamsbrabant.be.

OPGEPAST, HET REGENT TREKPAARDEN!

Vanuit het balkon aan het Museum van het Belgisch Trekpaard worden sedert enkele jaren op de derde zondag van oktober ongeveer duizend pralines in de vorm van paardenkopjes geworpen. Als je die speciale metalen praline tijdens deze Brillantworp kunt vangen, krijg je een bronzen replica van het Brillantstandbeeld op het Oudstrijdersplein in Vollezele cadeau. Het is wel oppassen geblazen! Guy, de winnaar in 2008, hield aan zijn vangst van de metalen praline een kleine verwonding aan zijn hoofd over...

HET TREKPAARD GETROKKEN

Het trekpaard is de trots van het Pajottenland en hoe eren wij onze trots? Met een standbeeld! Zowel op de Markt in Lennik als op het dorpsplein in Vollezele kan je een standbeeld van een Belgisch trekpaard bewonderen. In Lennik staat Prins, ook wel bekend als Orange I, die met zijn volle drie ton brons in september 1992 door vier trekpaarden naar het marktplein in Lennik werd getrokken, vanuit het atelier van kunstenaar Koenraad Tinel in Gooik. Brilliant, het trekpaard dat je op het Oudstrijdersplein van Vollezele vindt, is trouwens de zoon van Orange I. Brilliant werd gemaakt door kunstenaar Ron Deblaere.

EEN EIGEN TAAL

De menner heeft zo zijn eigen taaltje om het trekpaard zijn bevelen te laten opvolgen. De gebruikte terminologie is niet overal hetzelfde, in verschillende regio's worden telkens andere termen uitgeroepen. De volgende woorden (of zijn het eerder kreten?) worden in Vollezele gebruikt bij het mennen van trekpaarden "op kordeel" (met één leidse).

JU: vooruit

HO: stop

DJEU: naar links gaan

TUK: naar rechts gaan

ACHTERRR...: achteruit gaan

Gelijktijdig met de stem worden ook bevelen met het kordeel gegeven: Bij "HO" wordt het kordeel strakker aangespannen om het paard te doen halthouden. Bij "DJEU" wordt het kordeel zacht naar links getrokken en bij "TUK" worden snel na elkaar enkele korte rukken aan het kordeel gegeven.

Het Museum van het Brabants Trekpaard wil graag weten welke terminologie in andere gemeenten of streken wordt toegepast. Weet jij hier meer over? Stuur een mailtje naar: museum.trekpaard@hotmail.com.

(KV)

MEER TREKPAARDEN?

OFFICIELE PRIJSKAMP

Sint-Pieters-Leeuw - Colomapark
Zondag 29 september - 12u tot 17u

De officiële prijskamp voor Vlaams-Brabantse Belgische trekpaarden wordt in het Colomapark in Sint-Pieters-Leeuw georganiseerd met tal van randanimaties, demonstraties en leuke attracties voor families met kinderen. Test de kracht van het trekpaard en je eigen kracht in een trekwedstrijd.

www.colomaspl.be

DAG VAN HET BRABANTS TREKPAARD

Vollezele - Oudstrijdersplein
Zondag 20 oktober 2013 - 10u tot 18u

Vollezele staat volledig in het teken van het Brabants trekpaard. Wat je kan verwachten: indrukwekkende wedstrijden met trekpaarden, demonstraties van hoefbeslag en invlechten, kinderanimatie met trekpaarden en een bezoek aan het Museum van het Belgisch Trekpaard. Er wordt afgesloten met de Brillantworp. Neem jij het bronzen beeldje mee naar huis?

www.vollezele.be

PUBLIEK GEHEIM: LIEDEKERKE, MOEDER DER VERKAVELINGEN, BAKERMAT VAN DE 'KASJKES'

Als je vanuit Borchtlombeek langs de Opperstraat Liedekerke binnekomt, zie je links en rechts de ene zijweg na de andere. Je loopt hier zo door een staalkaart van Vlaanderen: stukje bij beetje werd er grond afgeknibbeld, verkleind, gebouwd, verbouwd, verfraaid en bijgebouwd. Alles volgens de kansen van het moment... en vooral met veel liefde en creativiteit. Wat nu de 'kasjkes' zijn, begon ooit met een kleine hut.

22

LIKERT... THE BIG APPLE

„Hela, ge gaat ons kasjkes toch niet beledigen zeker?” In de open voordeur achter ons kijkt een man ons onderzoekend aan. Zo gaat dat hier: nog voor we ons er goed van bewust waren, zijn we al lang opgemerkt. Het zal nog een paar keer gebeuren. In deze wegels die we bewandelen, vormen de vensters de ogen en de deuren de oren. Niemand gaat hier ongemerkt voorbij. Hoe zou dat ook? De kleine huisjes hebben geen tuin of garage. Wie toch een hof

„NIEMAND WEET
VAN WIE DIT STUK
GROND IS”

heeft, heeft die voor zijn deur, of zelfs aan de andere kant van de weg. Hetzelfde geldt voor het toilet of de kookplaats. Dit leven dat naar de straat leeft, het is voor ons heel ongewoon geworden.

Aan beide kanten van de Opperstraat in Liedekerke liggen nog meer dan 10 van deze zijwegen. Zo ontvouwt zich, weg van het centrum, een langgerekt dambordpatroon met genummerde straatjes. Naar het schijnt zouden ze in New York inspiratie voor hun stadsplan hier hebben gehaald... Het is van horen zeggen... De meeste zijwegen zijn nog goed te herkennen. Langs de smalle paden die amper breder zijn dan een voetweg, liggen naast elkaar de kleine huizen, hokken, hofjes en koeren. Tussen de huizen ligt hier en daar een oude gemeenschappelijke waterput. Nutsvoorzieningen, zoals een rioering, ontbreken soms nog.

BOS WEG

Liedekerke had vanouds een belangrijke troef. In het oosten richting Ternat en het zuiden naar Roosdaal bevond zich het Liedekerkebos als restant van het ooit reusachtige Kolenwoud. De plaatselijke inwoners kregen van de graaf, die deze bossen in zijn bezit had, toestemming om in de bossen hout te sprokkelen en te kappen. Daarvoor was in de achttiende eeuw het bos immers nog groot genoeg. Een aantal arme sprokkelaars zochten een woonst dicht bij de zomen van het bos. Zij bouwden hun eenvoudige houten hutten vlakbij, aan de weg naar Borchtlombeek. Zo ontstond de langgerekte bewoning aan de weg die later de Opperstraat zou worden.

In de 19e eeuw verarmde Liedekerke. De bevolking nam flink toe en vele landbouwbedrijfjes werden steeds verder opgesplitst. Het boerenleven volstond niet langer om het hele gezin te onderhouden en zowel mannen als vrouwen moesten een andere verdienste zoeken. Terwijl vrouwen zich vooral toelagden op het kantklossen thuis, trokken de mannen verder weg. Naar de steenbakkerijen van de Dender bijvoorbeeld, of ze pendelden met de trein van Denderleeuw naar de mijnen van de Borinage. Sindsdien is Liedekerke een dorp van arbeiders en pendelaars. Na de Tweede Wereldoorlog sporen deze arbeiders steeds meer naar de fabrieken en bedrijven van Brussel om daar hun diensten aan te bieden.

KAVELN MET DE K VAN KUNST

De blijvende bevolkingsaan groei heeft heel wat invloed op het uitzicht van de gemeente. De woningen worden te klein voor de immer groeiende families, maar de middelen blijven wel beperkt. Hierdoor blijft er vaak maar één optie over: blijven samenwonen, dicht bij elkaar, op het ouderlijke erf. Zo worden achter elkaar telkens nieuwe huizen gebouwd... van vader op zoon. Of ze worden opgedeeld. Totdat iedereen erbij past. Rond de Opperstraat en elders in de gemeente rijgen de families en kennissen zich zo aan elkaar tot een lappendeken van kleine achterafjes, stegen en koeren. Sommige stukken liggen hier nu braak, omdat niemand nog weet wie de eigenaar is.

Intussen hebben de houten hutten ook plaats gemaakt voor echte stenen huizen. De erva-

ring die de arbeiders inmiddels in de steenbakkerijen opdeden, kwam bij deze verbouwingen goed van pas. Alles wordt zelf gedaan. In de zijwegen liggen her en der pareltjes verborgen: een art deco geveltje, een pleisterwerk of met zorg aangelegde tegelvoertjes. De bewoners hebben met hun vakkennis ook hun eigen woonst verfraaid. Daardoor is geen enkel huis hetzelfde, is elke kavel anders en zie je overal de smaak van de bewoners opduiken. De wegen verschillen daardoor sterk van de oude, stedelijke arbeiderswijken, die vaak volgens een welbepaald plan werden aangelegd. In Liedekerke groeide alles organisch.

IT'S UP TO YOU... LIKERT

De geschiedenis van de zijwegen van de Opperstraat is verre van rooskleurig. Ontstaan uit armoede, blijven de zijwegen armoede aantrekken. De geringe grootte en de vaak ontbrekende voorzieningen, maken de hui-

„DAT IS HIER SCHIJNT AL ZO VAN IN DE TIJD VAN NAPOLEON”

zen onaantrekkelijk en houden de kooprijks laag. Zo nemen nieuwe armen de plaats in van oude armen. Maar wat moet er verder met deze zijwegen, stellen we de vraag terwijl we verderwandelen. Is er nog wel toekomst voor deze kleine en onaangepaste woningen, tenzij de buurten dringend aangepast worden? Of dreigt door het saneren net niet een groot deel van de eigenheid en de geschiedenis van Liedekerke te verdwijnen?

Uit zijn tuin roept opnieuw iemand ons na. Wat we van plan zijn, vraagt hij. Dat dit alles toch een merkwaardig stuk lokale geschiedenis is, antwoorden wij. Hij zwaait, kijkt, draait zijn rug en verdwijnt terug in zijn tuinhuis.

Dank: **Paul Smet** (Liedekerks Heemkundig Genootschap) (KD)

LIKERTS KASJKESPAD

BEWANDEL EN ONTDEK ZELF DE LIKERTSE KASJKES!

- 1 Vertrek aan de Steinfurtdreef
- 2 De kortste weg naar de fabriek in de Kleemputtenstraat liep achter de huizen van de Opperstraat. Zo ontstond de Fabriekstraat. Zo werden de doodlopende stegen ook echte wegen.
- 3 Op dit drukke kruispunt bevond zich tot laat in de 20e eeuw de 3e zijweg.
- 4 Let op de de doorlopende tegels in het midden van de weg. Deze werden gelegd als eerste verharding van de oorspronkelijke aarden wegen.
- 5 Kijk links en rechts. Soms zie je her en der het toilet gescheiden van het woonhuis.
- 6 In het hoekhuis links hebben zich alle kenmerken uit deze buurt verzameld: naast het woonhuis is er een oude (gemeenschappelijke) waterput en een apart gebouw voor sanitair of om te koken.
- 7 Zoek in deze straat de stuc-gevel en het buitenhuisje met urinoir en toilet.
- 8 Links aan het eind van deze straat ligt een stukje grond braak. Niemand kent de eigenaar...
- 9 In de Velodroomstraat stond tot in de jaren '60 een houten wielbaan. Vandaar de naam.

VERSE SAPPEN UIT BEVER

FRUIT GEKWEKT, GEPERST EN GEBOTTELD OP DE BOERDERIJ

Een septembermorgen zoals we ze de voorbije jaren wel meer meemaakten. Een beetje kil, maar de fel opkomende zon voerspelt een prachtige nazomerdag. De nevel hangt over de Pajotse velden en het kleine Bever maakt zich klaar voor een nieuwe dag. Op hun fruitbedrijf in Burght zijn Patrick en Margaret Demeulemeester al volop in de weer. Grote houten fruitkisten met mooie groene appeltjes wachten er om geperst te worden tot fruitsap. Een portret van 'de Fruitburght', met Patrick en Margaret als drijvende krachten.

Patrick Demeulemeester is geboren en getogen op een gemengd landbouwbedrijf in het West-Vlaamse Anzegem. In 1989 krijgt hij de vraag om getuige te zijn op het huwelijk van zijn nicht uit Bever. De knappe Beverse Margaret is de getuige van de bruidegom en, net zoals in een Hollywoodfilm, ontstaat er een romance tussen de twee getuigen. Een huwelijk volgt. Patrick wordt Brabander en een nieuw fruitbedrijf staat snel in de steigers.

DE OPSTART VAN HET FRUITBEDRIJF

„Margarets ouders hadden hier een rundvee- en akkerbouwbedrijf, maar de landbouw kende op dat moment een serieuze dip. De fruitsector bloeide echter, dus beslisten we in 1991 om een paar hectare

appel- en perenbomen aan te planten”, zegt Patrick. „Dat was een hele uitdaging. Ik ben opgegroeid op een boerderij en ken het boerenleven goed, maar van fruit kweken kende ik op dat moment nog niets. We leerden alles vanaf het begin. ik volgde een avondcursus en we kregen ook begeleiding van een expertisecentrum”.

De bedoeling was om het fruit te verkopen via de veiling. „Na een paar jaar plukten we onze eerste oogst, maar door overproductie op de fruitmarkt, waren de prijzen uitzonderlijk laag. Niet zo fijn voor een startend bedrijf, zeker wanneer je pas zoveel hebt geïnvesteerd, dus zochten we snel naar een oplossing”.

Appels sorteren

Persmachine

Vers sap

ZO KRIJG JE VERS SAP VAN JE APPELS

LAAT JE EIGEN FRUIT PERSEN IN BEVER:

De Fruitburght perst ook in opdracht. Na reservatie kan je er je fruit afzetten en een paar dagen later is je sap klaar, naar keuze in een tapvaatje of herbruikbare glazen flessen. Voor de wijn- en cidermakers: persen kan ook zonder pasteuriseren met afvullen in zelf mee te brengen vaten.

Kostprijs is 1,25 euro/liter (in bag-in-box van 5 liter met waarde 0,35 euro inbegrepen of in 75-centiliter flessen met 0,25 euro statiegeld). Mengeling met rood kleinfruit: 1,35 euro/liter.

Reserveren: 0494 72 56 76, demeulemeester27@skynet.be

Voorwaarden:

- Altijd vooraf reserveren!
- 8 kg fruit = 5 l gepasteuriseerd sap
- Minimum hoeveelheid: 100 kg, 3 volle kisten
- Minstens 2/3e appels en peren
- Ook valfruit en aangetast fruit (niet rot)

Die vond het jonge koppel door zelf hun fruit op markten te gaan verkopen. Ze begonnen met de markt in Silly. „Ik herinner me het nog goed”, vertelt Patrick, „we vroegen toen honderd frank voor zeven kilo appels. De klanten bleken tevreden, dus weken we al snel uit naar de markten van Twee-Akren, Sint-Pieters-Leeuw, Moerbeke, Dilbeek en Gaasbeek. Op die manier geraakten we al ons fruit kwijt”.

STARTEN MET HET ZELF PERSEN VAN FRUIT

Naast fruit begonnen Patrick en Margaret ook sappen te verkopen op de markten. Dat was toen nog geen sap uit hun eigen bedrijf. Maar klanten vroegen naar artisanale sappen en op de boerenmarkten is het zo dat je enkel producten van eigen makelij mag verkopen.

Dus zetten ze in 1997 hun eerste stappen in het persen van fruit. „We startten met enkele liters met een heel ouderwetse pers. De smaak beviel ons, waarop we beslisten er mee door te gaan. Ik heb dan eigenhandig een elektrische pers gemaakt waar we enkele jaren mee hebben gewerkt”.

Pas in 2009 kocht hij een eerste bandenpers, die tot 1500 kilogram appels per uur kan verwerken en tot tachtig procent rendement aan sap geeft. Het sap is nu kwalitatief ook beter. Het sap wordt ter plekke gepasteuriseerd en gebotteld op een lijn die tot negenhonderd liter per uur kan bottelen in flessen van 75 centiliter.

GEÏNTEGREERDE TEELT

„We kiezen voor een geïntegreerde teelt op onze boerderij. Nuttige insecten vernietigen schadelijke waardoor we weinig pesticiden hoeven te gebruiken. Zo jaagt het lieveheersbeestje op bladluizen en gebruiken we een feromonval voor de fruitmot”, zegt Patrick. „We kweken drie soorten appels: Boskoop, Elstar en Jonagold, en twee variëteiten peren: Conférence en Doyenné.

Onze sappen hebben we in verschillende smaken: puur appel, maar ook gecombineerd met peer, framboos, zwarte bes, sinaas, citroen, pompelmoes, ananas en aardbei tijdens het seizoen”.

SAMENWERKEN MET ANDERE PAJOTSE PRODUCENTEN VIA COÖPERATIE

Sinds een jaar is de Fruitburght ook lid van de cvba 'Lekkers uit het Pajottenland'. „Het is een meerwaarde voor ons bedrijf. Samen met andere producenten sta je sterker dan alleen en je krijgt meer naambekendheid. En we zijn natuurlijk honderd procent bezig met het maken van lokale producten. Dus vinden we het logisch mee te werken. Als tuinbouwer en producent, blijft er niet altijd veel tijd over om de boer op te gaan om je product te verkopen. Door samen te werken, wordt dit ook voor een stuk opgevangen”.

De boomgaard in Burght met op de voorgrond de oude houten pers waarmee de eerste testen voor het persen van sap zijn gebeurd

WAAR KOOP JE HET SAP?

Je vindt het kraam van Patrick en Margaret op zaterdagmorgen op de boerenmarkt van Dilbeek en in de namiddag op de boerenmarkt van Gaasbeek.

Of bestel je flessen en bag-in-boxen via de website www.lekkersuithetpajottenland.be en haal je bestelling op bij een winkelpunt in de buurt.

CHEF-KOKS KOKEN MET 'LEKKERS UIT HET PAJOTTENLAND' PAJOTSE HERFSTGERECHTEN OP JE BORD

Drie restaurateurs uit onze streek zijn overtuigd van de smaakvolle producten uit eigen regio en nemen ons in elke editie van PenZine op sleeptouw in hun kookwereld waarin ze met liefde de producten uit het Pajottenland gebruiken. Ideale recepten voor een gezellig herfstetentje. Smakelijk!

GEROOSTERDE SLIPTONG MET KRUIDENSLA EN YOGHURTCREME VOORGERECHT VOOR 4 PERSONEN

- > 4 sliptongen (van 5 in 1 kg)
- > kruiden 'Duizendblad': dille, dragon, roomse kervel, capucineblad, zeevenkel, citroenmelisse, oesterblad, Oost-Indische kers, bernagiebloem
- > 8 stertomaten
- > 1 mergpompoe
- > olijfolie
- > zwarte peper/zout
- > 50 g yoghurt 'Waterhof'
- > 50 g room 'Waterhof'
- > 1 limoen

Chef-koks Herman en Bram Hezjens van restaurant 't Kreukeltje in Oetingen www.tkreukeltje.be

BEREIDINGSWIJZE TONG EN KRUIDEN:

- De sliptongen fileren, vervolgens op elkaar leggen, kruiden en roosteren.
- In twee stukken snijden en warm houden.
- De mergpompoe in brunoise snijden, blancheren en kruiden met olijfolie, peper en zout.
- De stertomaten pellen. De tomaatjes op de mergpompoe schikken.
- Een deel van de groene kruiden blancheren in kokend water en verfrissen.
- Vervolgens de kruiden blenderen, zeven en afkruiden met peper en zout.

CREME VAN YOGHURT

- De room opkloppen, mengen met de yoghurt en de limoen, kruiden met zwarte peper en zout.
- De niet verwerkte kruiden in kleine stukjes trekken, afkruiden met peper en zout en mengen met een weinig olijfolie.
- Alles op bord schikken.

GEIT MET KRIEK, RODE WARMOES, PRUIM, AARDAPPEL EN PASTINAAK

HOOFDGERECHT VOOR 4 PERSONEN

- > 600 g geitenbout of stoofvlees van geit van 'De Lingeren'
- > 25 cl kriek Cuvée René Lindemans
- > 10 jonge stengels rode warmoes met blad (van 20 à 30 cm lengte) van 'Duizendblad'
- > 1 pastinaak
- > 6 verse pruimen (met bleek vrucht-vlees en donkere schil)
- > 800 g aardappel
- > 1 klein takje tijm, 2 blaadjes laurier
- > 1 middelgrote ajuin
- > peper, zout
- > olijfolie
- > 500 ml water
- > 20 g boter 'Waterhof'
- > 80 ml melk

Chef-kok Patrick Tavemier
van restaurant De Glazen Toren in Affligem
www.deglazentoren.com

BEREIDINGSWIJZE GEITENBOUT MET KRIEK:

- Snij de geitenbout in blokjes van 3 cm of neem voorgesneden geitenstoofvlees.
- Schroei de vleesblokjes kort toe in een hete pan met olijfolie en kruid met zout en peper. Laat niet garen.
- Pel en snipper de ajuin en stoof deze gaar in olijfolie in een middelgrote pot op laag vuur.
- Voeg toe in deze pot: vlees (en de sappen uit de pan), kriek, water, tijm, laurier, 4 pruimen in stukjes en ontpit. Laat langzaam garen op een heel klein vuur gedurende anderhalf tot 2 uur.
- Verwijder de gare stukjes vlees en houd deze warm (bijv. in gesloten kom).
- Zeef de saus door een fijne zeef en pers goed uit (met een kleine pollepel)
- Laat de saus nog een beetje inkoken tot gewenste dikte en breng eventueel op smaak met een klein beetje suiker.

TIJDENS HET GAREN VAN HET VLEES....

- Snij de warmoes dwars in fijne reepjes (0,5 cm breed en 3 à 8 cm lengte).
- Breng een pot met water en een beetje zout aan de kook en leg hierin de gesneden warmoes. Koken tot beetgaar. Giet af in een vergiet en spoel met koud water (voor de groene kleur).
- Snij de stengel van de warmoes in kleine blokjes.
- Breng een pot met water en een beetje zout aan de kook en leg hierin de stengelblokjes. kook tot beetgaar. Giet af in vergiet en spoel met koud water.

- Kook de aardappelen gaar in gezouten water. Giet af en plet de aardappelen met een pureestamper samen met de boter en de melk.
- Breng op smaak met peper en zout.
- Meng hieronder de gekookte warmoesbladeren met een lepel. Meng hieronder de gekookte warmoesbladeren met een lepel.
- Schil de pastinaak met een dunschiller tot lange repen. Frituur deze op 180°C tot verkleuring van de rand. Leg op keukenpapier.
- Halveer 2 pruimen en verwijder de pit. Snij hiervan maantjes en leg ze heel kort in een pan met een beetje olijfolie op klein vuur. Niet te lang of je hebt moes.
- Leg de gare blokjes warmoesstengel nadien in de pan bij de pruimen (worden lekkerder door de olijfolie).

DRESSEER JE BORD:

- Leg vier stukken vlees op een lijn op een bord. Daartussen drie quenellen puree (te maken met twee soeplepels) of een hoopje puree.
- Oversaus het vlees. Daarover leg je de maantjes van pruim.
- Verspreid willekeurig de blokjes warmoesstengel en steek in elk hoopje puree een krokante pastinaakschilfer.

MOUSSE VAN MANDJESKAAS MET CITROENVERBENA, HERFSTFRUIT EN MADELEINTJES MET KOOLZAADHONING

NAGERECHT VOOR 4 PERSONEN

MANDJESKAAS

- > 165 g mandjeskaas 'Waterhof'
- > 2 eidooiers
- > 65 g griessuiker fijn
- > 1 citroen
- > 1,5 gelatineblaadje
- > 265 g room
- > enkele takjes citroenverbena 'Duizendblad'

MANDJESKAAS

- > 50 g amandelpoeder puur
- > 125 g griessuiker fijn
- > 50 g bloem
- > 1 eetlepel koolzaadhoning 'Hof te Vrijlegem'
- > 125 g hazelnootboter (= goed gebruikte hoeveboter gezeefd) 'Waterhof'
- > 125 g eiwit

HERFSTFRUIT MET KOOLZAADHONING

- > appel, peer, vijg, perzik, appelsien, mango,...
- > 1 takje citroentijm 'Duizendblad'
- > 1/2 vanillestok
- > 1 eetlepel koolzaadhoning 'Hof te Vrijlegem'
- > 1 eetlepel olijfolie
- > sap van 1 sinaasappel

Chef-kok Robert Van Landeghem van restaurant Michel in Groot-Bijgaarden
www.restaurant-michel.be

Alle producten van 'Lekkers uit het Pajottenland', kan je online bestellen via www.lekkersuithetpajottenland.be

28

BEREIDINGSWIJZE

MANDJESKAAS

- De room en de citroenverbena dertig minuten laten infuseren op een laag vuurtje.
- De eidooiers en de griessuiker mengen tot een gladde crème (ruban).
- Het sap van de citroen lichtjes warmen, hierin de geweekte gelatine oplossen.
- De gezeefde room afkoelen en mengen met de mandjeskaas.
- Alles samen mengen met een spatel, verdelen in schoteltjes en laten opstijven in de koelkast.

MADELEINTJES MET KOOLZAADHONING

- Het amandelpoeder, de suiker en de bloem mengen in de keukenmachine.
- Eiwit en honing toevoegen en de hete hazelnootboter voorzichtig ondermengen.
- Een nacht laten rusten in de koelkast.
- Afbakken in de vormpjes op 180°C, ongeveer 7 tot 8 minuten volgens grootte.

HERFSTFRUIT MET KOOLZAADHONING

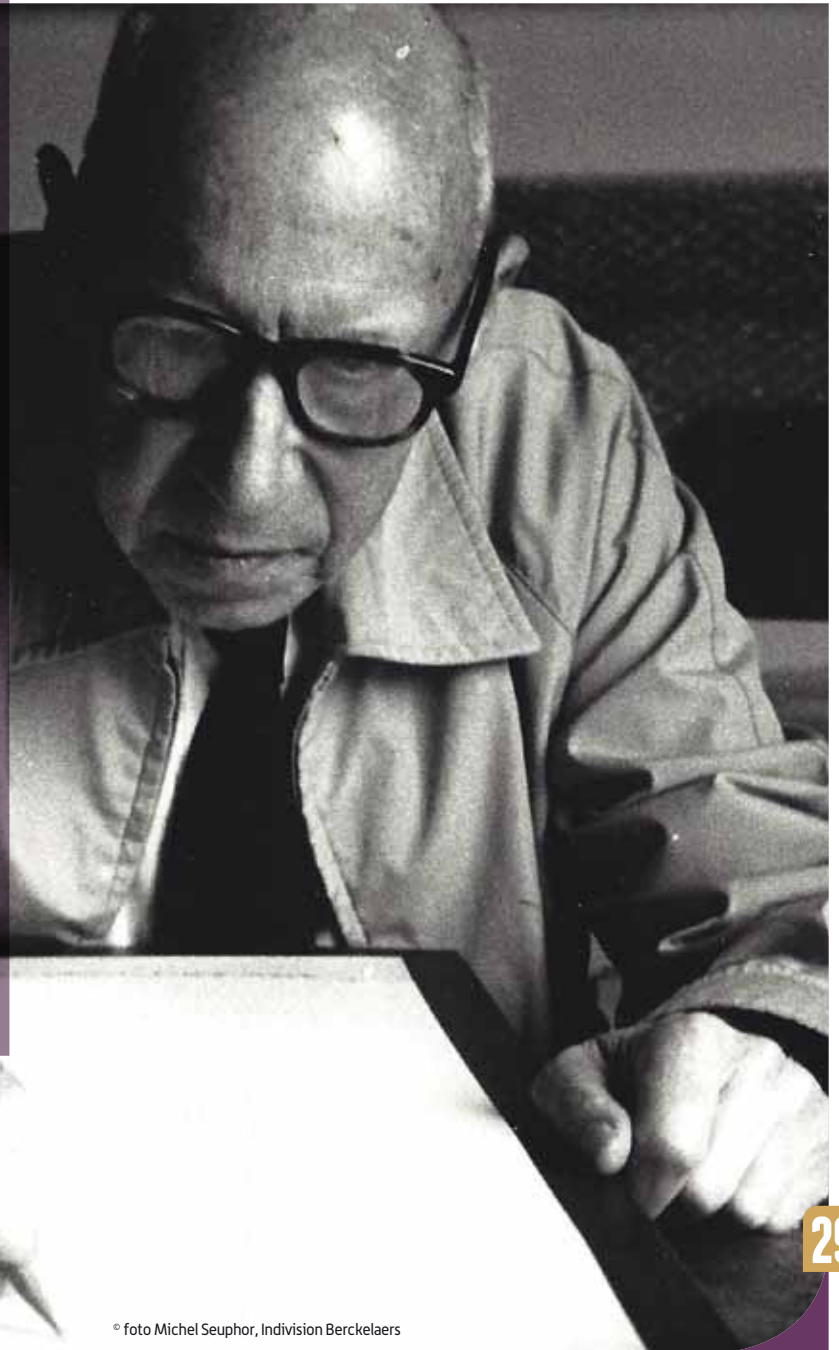
- De verschillende vruchten in partjes verdelen, niet te kleine stukjes zodat ze beetbaar kunnen bakken.
- Een pan met olijfolie warmen, de partjes mooi bakken samen met de citroentijm, de vanillestok en de koolzaadhoning.
- Blussen met sinaasappelsap en de citroentijm en vanillestok verwijderen.

- Serveer de mousse van mandjeskaas samen met de herfstvruchten.
- De lauwwarme madeleintjes dien je apart op!
- Indien je het wenst, kan je er ook nog een lekker bolletje vruchtensorbet naar keuze bij serveren.

MICHEL SEUPHOR

Dit najaar kan je in het Felixart terecht voor een overzichtstentoonstelling van Michel Seuphor. Michel Seuphor, anagram van Orpheus, is het pseudoniem van Ferdinand Louis Berckelaers. Berckelaers leefde van 1901 tot 1999 en maakte dus de verschillende golven van de abstracte kunst mee. Meer zelfs: hij was er de toetssteen van. Hij is eerder bekend als kunstcriticus dan kunstenaar. Net daarom wil Felixart in eerste instantie de spots richten op zijn eigen werk. Speciaal voor de gelegenheid krijgt het museum trouwens werken te leen van het Centre Pompidou te Parijs. Daar was zijn laatste grote overzichtstentoonstelling te zien, in 1977. Wie er toen niet bij was, kan nu dus gewoon in Drogenbos terecht.

© foto Michel Seuphor, Indivision Berckelaers

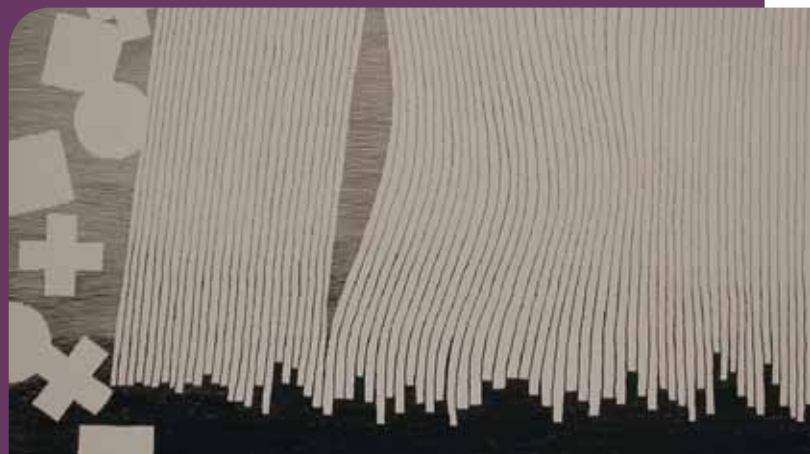
29

Sergio Servellon, directeur van Felixart: "Seuphor was au fond een man van het woord. Hij is begonnen als uitgever en essayist. Het Overzicht is een van zijn eerste uitgaves. Dat boekje ziet er eerst heel banaal uit, maar na contact met de kunstenaar Jozef Peeters verandert de lay-out drastisch. Het Overzicht krijgt daarvoor bijna mythische allures. In Antwerpen komt hij in contact met Van Doesburg en De Stijl en uiteindelijk vertrekt hij met Peeters naar Parijs. Daar bevindt hij zich in het spreekwoordelijk middelpunt van de wereld. De vernieuwers in de kunst liepen er elkaar zowat voor de voeten: Picasso, Delaunay, Mondriaan, Arp,.... Seuphor staat als bevoorrechte getuige op de eerste rij."

TUSSEN AL DIE GROTE NAMEN LOOPT OOK 'ONZE' FELIX DE BOECK ROND.

"Felix De Boeck was inderdaad in Parijs uitgenodigd en ze hebben elkaar daar kort ontmoet. Er was snel een grote affiniteit tussen De Boeck en Seuphor. De Boeck maakte geen zinloze abstracties, integendeel, zijn werken waren zeer geladen. Ze deelden het geloof dat een werk tot meer in staat moet zijn dan alleen mooi zijn. Ze gingen zelfs zo ver als te stellen dat het de mensheid kan bevorderen. Seuphor heeft De Boeck dan ook al in 1928 erkend als de meester die hij was. We hebben een leuke opdracht terug-

gevonden van Seuphor aan De Boeck: 'Bon pour un bon souvenir de l'exposition.' (Bon voor een goede herinnering aan de tentoonstelling.) De Boeck werd erkend door de andere kunstenaars en had dus gerust wat langer in Parijs kunnen blijven, maar - heel typisch voor onze schilder boer - kon hij helaas niet langer blijven. De koeien moesten immers gemolken worden...."

© Michel Seuphor, La danse du mur, 1994, inkt op papier, 51 x 65 cm, Indivision Berckelaers

© Michel Seuphor, Petite flamme, 1979, inkt op gekleurd papier en collage, 75 x 52,5 cm, Indivision Berckelaers

OOK SEUPHOR KEERT IN 1963 TERUG NAAR BELGIE.

"Klopt. Hij wil een stand van zaken opmaken van de abstracte kunst. Als schrijver die de eerste golf van abstractie had meegeemaakt, wou hij zijn kennis en competenties inzetten om dit soort kunst te propageren. Dus deed hij wat voor hem het meest voor de hand lag: hij schreef kunstcritieken en een werk over de abstracte kunst. Vanuit zijn omgeving en de ideeën van zijn goede vriend Mondriaan vormt hij zich een beeld over de abstracte kunst. Door dit op papier te zetten, wordt zijn visie naar voor geschoven als dé norm in abstractie. Zijn reputatie als kunstcriticus gaat pijlsnel de hoogte in."

© Michel Seuphor, Portrait d'un nez, 1944, 38 x 28,5 cm, tekening, Indivision Berckelaers

EN HOE STAAT HET INTUSSEN MET SEUPHOR ALS KUNSTENAAR?

Onder invloed van Mondriaan was hij zelf beginnen tekenen en schilderen. Zijn eerste werken leunen echter té dicht bij Mondriaan aan en als deze niet reageert op zijn

werk, stopt Seuphor in 1930 categoriek. Een jaar of twee later herbegint hij en deze keer vertrekt hij wel vanuit zijn eigen beleving. Hij maakt zogenaamde unilineaire tekeningen. Hij tekent dus in één beweging, zonder zijn pen op te heffen. Dit leunt qua gebaar zeer sterk aan bij schrijven. Hij verbindt dus zijn schrijverschap met de beeldende kunst."

IS HET METEEN EEN SCHOT IN DE ROOS? WORDT ZIJN WERK GEWAARDEERD?

"Door collega-kunstenaars als Arp wordt zijn werk absoluut naar waarde geschat. Zij nodigen hem ook uit om werk te exposeren op hun tentoonstellingen. Het probleem voor de buitenwereld is echter net die nauwe band tussen Seuphor en de andere kunstenaars die van hem zo'n bevoorrecht getuige maakt. Hij wordt immers door diezelfde kunstenaars gevraagd om hun catalogi te schrijven. Daardoor lijkt het alsof de werken van Seuphor enkel tussen de gevestigde namen mogen hangen omdat hij ook betaald werd om over hen te schrijven. Voor wat hoort wat... Die ongegronde perceptie heeft Seuphor de kunstenaar wel wat ondergraven. Het wereldwijde succes van de criticus heeft de kunstenaar eigenlijk in de voet geschoten."

© Michel Seuphor, Palpe-moi soleil, 1960, 65 x 50 cm, inkt op gekleurd papier, Indivision Berckelaers

TOCH ZIJN ZIJN WERKEN UITEINDELIJK ZEER WAARDEVOL GEBLEKEN.

"Absoluut. Seuphor groeit als kunstenaar. Hij maakt een ontwikkeling door. Zijn unilineaire tekeningen zijn eerst losser, geïnspireerd op de zee. Hij gaat echter evolueren naar een strakke lijnvoering. Hij speelt ook met positief/negatief: door op een vlak geen lijnen te zetten, creëert hij net daar een beeld. Deze leemtetekeningen met horizontale lijnen zijn zeer typisch voor

zijn werk. Ook collagetechnieken en herhalingen worden toegepast. Maar, ook al was hij beeldend bezig, toch was het woord er altijd bij. Hij is een pionier in de relatie tekst en beeld. Kijk maar naar het werk Tableau Poeme van Seuphor en Mondriaan."

© Michel Seuphor, Fête en 16 parties (detail), 1976, inkt op papier, 134 x 408 cm, Indivision Berckelaers

TAAL IS ECHT DE RODE DRAAD DOORHEEN ZIJN LEVEN.

"Door zo veel met taal bezig te zijn, ziet hij net de beperkingen van taal. Hij was een grote fan van Guido Gezelle en wou diens gedichten graag vertalen. Hij kwam echter tot de constatacie dat dat onmogelijk was, dat de taal daar te beperkt voor was. Dat inzicht was voor hem een drijfveer om telkens opnieuw zijn horizon te verruimen en nieuwe inzichten te zoeken. Hij was op zoek naar universaliteit. Zijn streefdoel was om uit te groeien tot een soort universele mens."

Michel Seuphor wees graag op het belang van de abstracten. Deze kunst was voor hem de toekomst en hij effende dan ook graag mee het pad voor deze pioniers. Nu wil Felixart graag op het belang van Seuphor, de kunstenaar, wijzen. En een signaal geven aan de grote kunsttempels: dat het hoog tijd wordt dat hij zijn verdiende plaats krijgt tussen zijn abstracte vrienden.

Meer info www.felixart.org

ZOT VAN P&Z

LANDSCHAPSBOUWERS IN PAJOTTENLAND & ZENNEVALLEI

Midden in de tuin een mast plaatsen om er de Pajottenlandvlag te hijsen? Spoorweg en watermaatschappij trotseren omdat je die ene oude beuk wilt redden? Je rozentuin heraanplanten om het landschap subtiel te parfumeren? Of gewoon het Belgisch record 'ringmussen tellen' verbreken van op je eigen terras? Jawel, ze bestaan en ze zijn onder ons: mensen die overlopen van liefde voor de typische natuur en het landschap van Pajottenland en Zennevallei. Anneleen Vanderputten van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei ging op een tour d'amour door de regio en keek diep in de groene ogen van inspirerende mensen.

ZINTUIGEN EN HERINNERINGEN

Beatrice Carlier woont met haar man en kinderen in een oud burgerhuis van rond 1900, pal tegenover de kerk van het mooie Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Ze kwamen bij Anneleen aankloppen voor advies en ondersteuning om hun historische ommuurde tuin te herstellen. Intussen is een stuk ingestorte muur in de achtertuin hersteld, werden fruitbomen en kleinfruit aangeplant en, wat meest aanspreekt voor toevallige voorbijgangers, is de voortuin nu een prachtig rozenperk dat het centrum van het dorp subtiel parfumeert.

ZINTUIGEN „Onze tuin moest passen bij het karakter van het huis en de streek. Elke regio heeft eigen tradities en geschiedenis, en hier in het Pajottenland willen we genieten van zo veel mogelijk kleuren groen, de pure smaak van streekfruit en natuurlijk ook de pracht en de geur van rozen. Al die zintuigen samen zijn een soort herinnering en zorgen er voor dat we ons hier goed voelen.”

DUBBEL-OP „De streek is bescheiden en tegelijk heel intens. Het scherpe contrast van vruchtbare landbouwgronden vlakbij Brussel is een soort vanzelfsprekende spanning geworden. Op de Hunselberg hierachter kan je mooi uitkijken op de verschillende gezichten van de regio.”

HERBRONNEN „Midden in onze tuin is een waterput boven een ondergrondse beek. Je kan er bij gaan zitten en het water horen klaten zonder dat je goed ziet vanwaar de klanken precies komen. Die plek is letterlijk een bron van rust. Lom-beek, Gaas-beek en honderden andere beken vormen nog steeds ons Pajottenlandschap.”

IN EEN KLEIN CHATEAUTJE...

Bij de aanleg van de hoge snelheidslijn in centrum Halle werd de tuin van Ann De Deken begin jaren '90 gedeeltelijk onteigend, maar haar geliefde beukenbomen leken nog net gespaard te kunnen worden. Zowel de spoorweg- als de watermaatschappij wilden een hoek afsnijden maar Ann gaf geen duimbreed toe. Een tijd later is een van de monumentale beuken dan toch afgestorven en omgevallen, mogelijk omdat de wortels beschadigd raakten tijdens de infrastructuurwerken. Voor Ann was het een aanleiding om samen met het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei werk te maken van een grondige opknabbeurt en groenere inrichting van haar tuin.

KASTEELTUIN „Dit huis heet Château Ravenstein op oude postkaarten en werd ontworpen door architect Jean-Pierre Cluy-senaar. Hij bouwde onder andere ook de Sint-Hubertusgalerij in Brussel. De tuin was vroeger veel groter. Je kan dit zien aan de enorme bomen die eigenlijk wat buitenmaats zijn.”

DOOD HOUT BRENGT LEVEN „Met de hulp van Anneleen en het Regionaal Landschap werden de omgevallen boom, woekerplanten weggehaald. In de plaats plantten we streekeigen hagen, kregen de bloembedden opnieuw allure en werd de smeedijzeren poort gerestaureerd”.

PARADIJSPLEKJES „Een beetje verder langs het kanaal ligt natuurparel Rodenem. Ook het Kasteel van Beersel en het Hal-lerbos zijn nog net binnen wandelafstand. Ik vind veel natuurpracht in mijn nieuwe groentetuin en serre. Momenteel staat alles vol vruchten en het is maar tien meter van aan de plant tot op het bord! Vermits we meestal vegetarisch eten, is dat handig en goedkoop.”

OVER SCHAPEN, RINGMUSSEN EN VLINDERS

Vader telt ringmussen, moeder telt vlinders en kindje eet haar buikje rond in de biomoestuin. Zo schoon kan het leven zijn! Sarah Pede en Christophe Jacobs verhuisden enkele jaren geleden naar Galmaarden en gingen dadelijk aan de slag om de paardenweide achter hun tuin een stuk natuurlijker en landschappelijker te maken. Nu staan er schapjes tussen streekeigen fruitbomen, op de kop getikt via De Paddenbroek in Gooik, en is de weide omgeven door een lange haag met hazelaar, meidoorn, sleedoorn, hondsroos en rode kornoelje.

INSTANT EFFECT „Een haag en hoogstamboomgaard aanplanten is echt niet moeilijk, maar het is spectaculair om te zien hoe snel dit zorgt voor een explosie aan natuur. Tijdens het vlinderweekend telden we dit jaar meer dan vijftien verschillende soorten in de tuin en vorig jaar was er een invasie van maar liefst 135 ringmussen op hetzelfde moment, een nationaal record!”

TRAAG „We ervaren het Pajottenland echt wel als een stapje terug in de tijd. Dit is positief omdat we hier wat minder gejaagd kunnen leven. Anderzijds hebben we het gevoel dat ook de mentaliteit hier soms nog wel eens achterloopt... We stellen ons veel vragen over het huidige landbouwsysteem waarbij we ons binnen moeten verschuilen wanneer er een pesticidewolk overwaait.”

RINGMUS „In Galmaarden zijn heel wat mensen geïnteresseerd in akkervogels zoals de ringmus. Ik (Christophe) ga zelf regelmatig vogels tellen met de vogelwerkgroep en er is een ringmuswandeling die start aan het Baljuwhuis. Maar er mogen gerust nog wat meer acties opgezet worden!”

DAAR BIJ DIE HONDENMOLEN

Vlakbij Den Haas, in de Woestijn tussen Gooik en Roosdaal, heeft Guy Ballet een bijzondere heemkundige wereld rond zich verzameld. Hij woont in een oude hoeve uit 1912 en is eigenaar van het aangrenzende geklasseerde oud cafeetje Den Uil. De tuin ligt vol fragmenten uit het verleden van de streek: de molensteen van de molen van Strijland, een stukje gotisch kapwerk dat van een basiliek gevallen lijkt... Midden in de tuin staat een vlaggenmast om bezoekers uit de hele wereld met hun thuisvlag te kunnen verwelkomen, maar meestal wappert er een Pajottenlandvlag die Guy ontworpen heeft.

KNOW-HOW „Ik ben gefascineerd door het vernuft dat mensen altijd al aan de dag gelegd hebben. Samen met Anneleen van het Regionaal Landschap zijn we gestart met de renovatie van de oude hondenmolen die aan de voorgevel hangt. Dat is een rad waarin een hond rondliep om het te laten draaien, en zo boter te maken. Anneleen zorgde voor de technische voorbereiding, begeleiding van de werken en het subsidiedossier.“

HONDENMOLENERFGOED „Uit een landbouwtelling blijkt dat er in 1910 meer dan 10.000 hondenmolens stonden in Vlaanderen. Zowat elke grote boerderij had er een-tje. Nu blijven er in heel België nog een twintigtal over, waarvan er in het Pajottenland toch nog vijf staan, onder andere aan de Pedemolen in Dilbeek en in Romont in Bever.“

PRENTKAART „Hier in de buurt zijn er Berchembos en Neigembos met prachtige holle wegen, maar ook het Waterkasteel van Oetingen blijft imponeren. Dat levert mooie plaatjes op maar we moeten vooral inzetten om ons landschap en erfgoed te conserveren. Op die manier is het veel meer waard dan als prentkaart. Er is nog werk, want veel te weinig mensen zijn daar mee bezig.“

ZELF AAN DE SLAG?

In je eigen tuin en leefomgeving, onderweg langs trage wegen of tijdens een bezoek aan een grote of kleine natuurparel in Pajottenland & Zennevallei. Genieten van natuur en landschap doe je elke dag maar misschien heb je zin om er ook zelf je steentje toe bij te dragen?

Bij Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei kan je terecht voor gratis infobrochures over poelen, hoogstamfruit, hagen/houtkanten, knotbomen en zwaluwen. Een paar keer per jaar lanceert het Regionaal Landschap ook een oproep om samen een gesubsidieerd project uit te werken.

Brochures downloaden of inschrijven op de elektronische nieuwsbrief: www.pajot-zenne.be

JOUW ADVERTENTIE IN DE PENZINE?

PenZine verschijnt 3 x per jaar en wordt verspreid via 450 verdeelpunten in de regio Pajottenland en Zennevallei: bibliotheken, culturele centra, gemeentehuizen, musea, winkels, lokale handelaars en toerismekantoren in heel Vlaanderen en Brussel.

VOOR MEER INFORMATIE EN RESERVERING:

Johan Vencken
0477/568501
contact@toerisme-pajottenland.be

HUIS VOSSEN
Wine & Spirits
Since 1860

Alfred Algoetstraat 2b
1750 Lennik
T +32 (0)2 532 42 20
F +32 (0)2 532 27 31
E info@huisvossen.com
W www.huisvossen.be

OPENINGSUREN
Woensdag tot en met vrijdag
van 13u30 tot 18u30
Zaterdag doorlopend open
van 8u30 tot 17u30

Streekproducten Centrum

Al het lekkers uit het
Pajottenland en de Zennevallei

Poststraat 3A
1500-HALLE
02 361 31 90

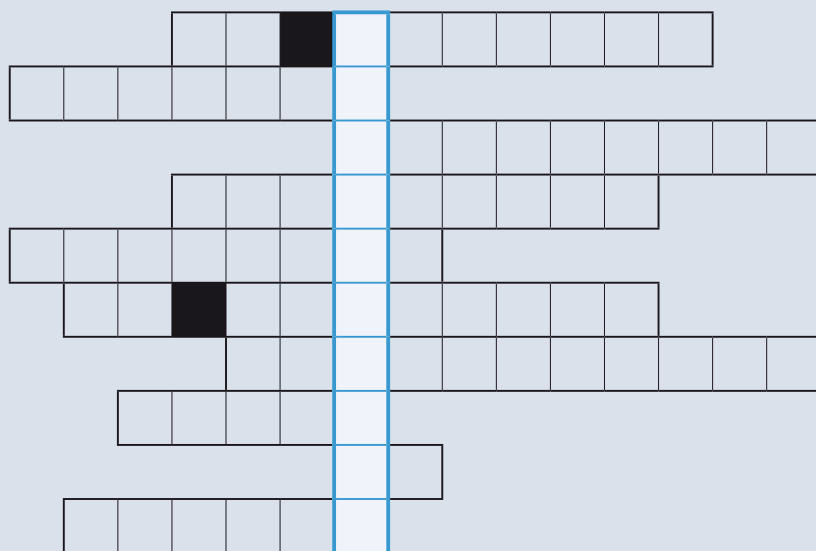
Breng een bezoek in groep of individueel

Alle info op:

www.streekproductencentrum.be

SPELLEKE

1. Expo Kasteel van Gaasbeek, op het snijvlak van cultuur en natuur
2. Beschaamde vrucht met zwarte pukkels
3. Synoniem voor Brabants Trekpaard
4. Wintergroente met een zoete anjzachtige smaak en een crème-witte kleur
5. Museum in Drogenbos, gewijd aan bekende schilder
6. Achternaam van 'uitvinder van het Pajottenland'
7. Geen boompje om zonder handschoenen aan te pakken
8. Prikkelbare plant, ook in de l-e-n-t-e
9. Wat was was eer was was was
10. Dialect voor steegje

WINNAARS SPELLEKE

Het juiste antwoord van het spelke in PenZine zomer-editie 2013 is **BARBECUE**.

Uit de juiste antwoorden, trokken we volgende winnaars. Zij krijgen het boek 'In Brussel ge(s)maakt' thuis gestuurd.

- Mart Janzegers uit Tubize
- Edgard Van Droogenbroeck uit Horebeke
- Gerda Cornelis uit Heikruis
- Michel Roobaert uit Sint-Pieters-Leeuw
- Agnes Van Goethem uit Sint-Genesius-Rode

WEDSTRIJDVRAAG

Wil je kans maken op een heerlijke streekproductenmand? Stuur het woord, gevormd in de blauwe kolom, naar wedstrijd@penzine.be voor 31 januari. Succes!

KOTERHOEKSKE MAAK ZELF EEN WILGENHUT

LEVENDE BOUWSELS MAAK ZELF EEN WILGENHUT

Kinderen zijn dol op speelhutten. Het originele aan een wilgenhut is dat hij leeft. De takken die je in de grond steekt, gaan wortelen en krijgen in het voorjaar blad. Je kunt een wilgenhut gemakkelijk in elkaar steken samen met de kinderen. In deze fiche wordt uitgelegd hoe. Het je onvoldoende ruimte voor een wilgenhut, dan stellen we een tipi voor als alternatief.

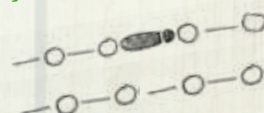
PRAKTISCH

Bouwperiode: een wilgenhut begin je best te bouwen tijdens de rustperiode van de planten: tussen november en begin maart

Benodigheden:

- > Wilgentenen (vers afgesneden wilgentakken)
- > Water
- > Emmers
- > Tuinschop
- > Handschoepjes
- > Snoeischaar
- > Bodembloor
- > Handbijlje
- > Boomzaag
- > Natuurlijke bindtouw

AAN DE SLAG MAAK EEN BOUWPLAN

HOE DE WILGENTENEN VERZAMELEN

Kap of zaag de wilgentenen af in het vroege voorjaar. Ga een keertje mee "knotten" met vrijwilligers van natuurverenigingen.

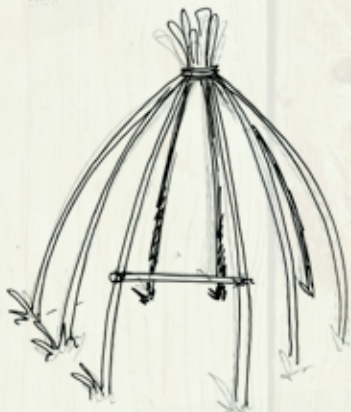
- > Lengte van de takken: anderhalve à twee meter.
- > Snoei de zijtakken weg met de snoeischaar.
- > Zorg voor een schuin en glad snijvlak, dat verhoogt nadien de capaciteit van de stek om water op te nemen. Je moet de tak onderaan ook lichtjes met een mes inbrassen of ontschorsen om het ontstaan van wondweefsel te bevorderen. Op die plaatsen gaan er gemakkelijker jonge zijwortels groeien.

Tip: zaai bonen, erwten of Cost-Indische kers naast de takken en je krijgt een eetbaar snoepluisje!

HOE PLANTEN

- > De bodem stelt geen welbepaalde eisen, maar nat is beter dan droog!
- > Boor om de voetstap een plantgat van 50 cm diep met de bodembloor
- (vraag eens te leen bij de plaatselijke Natuurpunt-afdeling). Leg de aarde er naast. Je kan ook met een schop een plantgat maken.
- > Giet elk plantgat een keertje boordevol water. Zo wordt de aarde in het putje flink nat.
- > Duw een tak tot onderaan in het plantgat en vul aan met de aarde.
- > Trap de aarde goed aan rond de wilgenteen.
- > Buig overstaande takken naar elkaar toe en bindt de uiteinden vast met het bindtouw. Zo ontstaat ofwel een wigvorm of een tunnel.
- > Op bepaalde hoogten kan je een touw horizontaal door de takken weven en aanspannen, zodat de takken nog meer naar binnen toe buigen.
- > Je kunt ook raampjes en deurtjes in de hut maken.

HOE ONDERHOUDEN

- > Begiet de stekken dagelijks.
- > Wanneer de takken groene blaadjes krijgen is het stekken gelukt.
- > De uitgelopen soepele twijgen (op het einde van het eerste jaar) vlecht je naar binnen of worden vastgebonden.
- > Bij te uitbundige groei bij snoeien.

VARIANTEN

EEN WILGENTUNNEL

